

Försvarshögskolan HT 2014
Institutionen för säkerhet, strategi och ledarskap
Påbyggnadskurs i statsvetenskap med inriktning
krishantering och säkerhet,
Kandidatuppsats 15hp
Författare: Sophie Abrahamsson
Handledare: Jan Hallenberg
Examinator: Charlotte Wagnsson

Afrikanska Unionen som säkerhetsaktör – en (o)möjlighet?

En undersökning av Afrikanska Unionens strukturella och institutionella förutsättningar för att agera som säkerhetsaktör.

Innehållsförteckning

ABSTRAKT	4
AKRONYMER	5
1. INLEDNING	6
1.2 SYFTE OCH PROBLEMFORMULERING	7
FRÅGESTÄLLNING	8
1.3 STUDIENS RELEVANS	8
1.4 TIDIGARE FORSKNING	9
REGIMTEORI	9
AKTÖRSKAP OCH AFRIKANSKA UNIONEN	10
2. TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	12
2.1 NEOLIBERAL INSITUTIONALISM OCH DESS FÖRKLARING TILL UPPKOMSTEN AV SAMARBETE	12
2.2 NEOREALISMENS FÖRKLARING TILL UPPKOMST OCH AVSAKNAD AV SAMARBETE	13
2.3 DE TEORETISKA PERSPEKTIVENS APPLICERING I STUDIEN	14
3. METOD OCH MATERIAL	16
3.1 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR AKTÖRSKAPACITET	16
INTRESSEGEMENSKAP OCH GEMENSAMMA MÅL	17
INSTITUTIONER OCH RESURSER	17
FÖRMÅGA ATT FÖRA UT MÅL	18
3.2 FALLSTUDIE	19
3.3 TEXTANALYS	20
3.4 MATERIAL	20
3.5 VAL AV FALL	21
3.6 OPERATIONALISERING	22
3.7 ÖVERSIKT AV ANALYSMODELLEN FÖR ATT DEFINIERA AKTÖRSKAPACITET	24
4. EMPIRISK ANALYS	26
4.1.1 GEMENSAMMA MÅL	26
4.1.2 AU:S NYA SÄKERHETSARKITEKTUR	28
4.2.1 INSTITUTIONER OCH RESURSER	28
4.2.2 PEACE AND SECURITY COUNCIL	28
FUNKTIONER INOM PSC	28
TILLGÅNG TILL RESURSER INOM PSC	30
BESLUTFATTANDE INOM PSC	31
SPRÅKBRISTER INOM AU	31
4.2.3 PEACE FUND	32
FINANSIERING AV PEACE FUND OCH RESURSER	32
FINANSIERING AV AU:S ÖVERGRIPANDE BUDGET	32
4.2.4 CONTINENTAL EARLY WARNING SYSTEM	33
FUNKTIONER INOM CEWS	33
TILLGÅNG TILL RESURSER INOM CEWS	34
4.2.5 AFRICAN STANDBY FORCE	35
ASF OCH DESS FUNKTIONER	35

4.3.1 AU:S FÖRMÅGA ATT FÖRA UT MÅL	37
4.3.2 BAKGRUND FALLET SOMALIA	37
4.3.3 AU:S AGERANDE I FALLET SOMALIA ÅR 2007 - 2010	37
MÅLSÄTTNINGAR MED AMISOM OCH RESURSER	37
FÖRMÅGA ATT UTFÖRA MÅLSÄTTNINGARNA I FALLET SOMALIA	38
AU:S BEROENDE AV EXTERN SUPPORT	39
INTRESSEKONFLIKT I AU?	40
4.4.1 BAKGRUND LIBYEN	42
4.4.2 AU:S AGERANDE I FALLET LIBYEN	42
ETT ENAT AU?	43
MEDLING SOM METOD FÖR KONFLIKTLÖSNING	44
DEMOKRATI PÅ VEMS VILLKOR?	45
5. SLUTSATS- AU:S AKTÖRSKAPACITET	45
5.1 DISKUSSION KRING MÖJLIGA FÖRKLARINGSFAKTORER TILL AVSAKNADEN AV AKTÖRSKAPACITET	47
AKTÖREN BÖR SE SAMARBETE SOM MER KOSTNADSEFFEKTIVT	48
SJÄLVHJÄLPSSTRATEGIER BÖR SES SOM KOSTSAMMA OCH BRISTANDE RESPEKT FÖR PRINCIPER BÖR STRAFFAS	48
5.2 AVSLUTANDE REFLEKTION	49
KÄLLFÖRTECKNING	50

Abstrakt

”African Solutions to African Problems” är en av Afrikanska Unionens nya ledord. Denna vilja om att ta mer ansvar för den afrikanska kontinenten och kunna agera som en säkerhetsaktör har resulterat i en ny säkerhetsdoktrin. För att kunna agera som aktör på den internationella arenan krävs att vissa förutsättningar existerar enligt en modell framtagen av Gunnar Sjöstedt. Dessa strukturella och institutionella förutsättningar kommer i denna studie att undersökas för att analysera huruvida AU kan agera som säkerhetsaktör. För att se hur AU de facto har agerat som säkerhetsaktör kommer organisationens agerande i Somalia år 2007-2010 samt i Libyen år 2011 att undersökas. Den teoretiska anknytning som antas i studien är regimteori vilken fokuserar på att studera och förklara uppkomst och fortlevnad av samarbete inom internationella institutioner.

Den empiriska analysen visar att AU saknar vissa strukturella och institutionella förutsättningar som anses nödvändiga för aktörskapaciteten. Den visar även att de målsättningar som har legat till grund för skapandet av dessa institutioner inte har förverkligats samt att regler och principer inte efterlevs.

Vidare demonstrerar AU:s agerande i Somalia och Libyen att begreppet ”African Solutions to African Problems” är långt ifrån operationaliserat då AU inte kunnat enas om en respons samt agera samstämmigt i de kriser som undersöks.

Nyckelord: Afrikanska Unionen, säkerhetsaktör, krishantering, aktörskapacitet, Gunnar Sjöstedt, regimteori, liberal institutionalism, neorealism, Somalia, Libyen.

Akronymer

AMISOM - African Union Mission in Somalia
AMU - Arab Maghreb Union
APSA - African Peace and Security Architecture
ASF - African Standby Force
AU - African Union
CADSP - Common African Defense and Security Policy
CEWS - Continental Early Warning System
EAC -East African Community
EASBRICOM -Africa Standby Brigade Coordination Mechanism
ECCAS - Economic Community of Central African States
ECOWAS - Economic Community of West African States
EU - European Union
ICU – Islamic Courts
MoU - Memorandum of Understanding
MSC - Military Staff Committee
NARC -North African Regional Capability
OAU -Organization of African Unity
PSC- Peace and Security Council
RDC- Rapid Deployment Capability
RECs - Regional Economic Communities
RMs - Regional Mechanisms
SADC - Southern African Development Community
SOP - Standard operational procedure
TGF- Transitional Federal Government

1. Inledning

No more, never again. Africans cannot ... watch the tragedies developing in the continent and say it is the UN's responsibility or somebody else's responsibility. We have moved from the concept of non-interference to non-indifference. We cannot as Africans remain indifferent to the tragedy of our people.

Ambassador Saïd Djinnit, African Union's Commissioner of Peace and Security Addis Ababa, June 28, 2004.

Under 1990-talet rasade våldsamma inomstatliga konflikter på den afrikanska kontinenten och när FN inte kunde enas om huruvida en intervention var legitim insåg *Organization for African Unity* (OAU) att den var tvungen att ta en allt större plats när det gällde regionala konflikter. OAU hade dock inte de resurser som då krävdes för att hantera konflikter och principen gällande staters suveränitet gjorde att organisationen inte kunde hantera och stävja inomstatliga konflikter som uppstod såvida de inte hade blivit inbjudna av parterna i konflikten.¹ År 1999, när OAU samlades i Sirte i Libyen, antog medlemsstaterna gemensamt ett beslut om att skapa nya Afrikanska Unionen. Organisationen konstaterade att ett mer effektivt samarbete krävdes och AU sade sig vara ”determined to take up the multifaceted challenges that confront our continent and peoples in the light of the social, economic and political changes taking place in the world;”² Den nya organisationen invigdes i juli år 2002 och den nya konstitutionen som antogs visade AU:s intresse av att bygga upp en säkerhetsregim då ett helt nytt ramverk för hantering av fred och säkerhet tog form.³

Sedan slutet på Kalla Kriget har det internationella samhället blivit allt mer globaliserat. Samarbeten genom regimer, institutioner och organisationer har blivit alltmer vanliga för att gemensamt ta sig an frågor som rör säkerhet, ekonomi och miljö.⁴ För att beskriva dessa samarbetsformer har en rad olika begrepp myntats. Ett av dessa begrepp, *internationella regimer* kan sägas utgöra ett sakspecifikt område där normer och intressen konvergerar bland

---

¹ John Akokpari, Angela Ndinga-Muvumba, Tim Murithi, *The African Union and its Institutions*, (2008,) s 113

² AU(b), *Constitutive Act*, (2001)

³ AU(c), *Protocol relating to the establishment of the Peace and Security Council of The African Union*, (2002)

⁴ Tallberg ”Internationellt samarbete”. I Tallberg & Gustavsson, *Internationella relationer*, (2014),199-201

aktörer för att mynna ut i gemensamma principer, regler och beslutsprocedurer. Internationella regimer kan sedan resultera i *internationella organisationer* där byråkratiska strukturer hjälper till att befästa regimens normer och principer.⁵ Kärnan inom regimteori är att undersöka varför regimer uppkommer, hur de kan bibehållas och vilka faktorer som främjar eller hämmar samarbete. År 2014 hade sammanlagt 54 länder ratificerat *The Constitutive Act* och den senaste staten, Södra Sudan, blev medlem i AU år 2011.⁶ Syftet med nya AU var att öka AU:s aktörskapacitet och möjliggöra ”African Solutions to African problems”. Normer, gemensamma intressen är förutsättningar för samarbete, som i sin tur är en förutsättning för aktörskapacitet vilket ställer en del krav på AU.⁷ För att kunna agera som aktör krävs också vissa strukturella och institutionella kapaciteter. AU:s nya säkerhetsagenda lade grunden för hur dessa skulle möjliggöra AU:s aktörskapacitet genom att skapa en rad nya institutioner och mekanismer som kommer att undersökas och analyseras i denna studie.

1.2 Syfte och problemformulering

För att kunna agera som en säkerhetsaktör och följa sina målsättningar har AU antagit en rad institutionella åtgärder vilka återfinns i AU:s nya *Africa's Peace and Security Architecture (APSA)*. Bland annat har organisationen infört ett eget *Peace and security council (PSC)*, *the Continental Early Warning system (CEWS)*, *Peace Fund (PF)* och *The African Standby Force (ASF)*. AU:s utveckling och framtid är viktig att förstå inom internationella relationer då deras ambition att agera som säkerhetsaktör kan komma att påverka vilket ansvar de kommer att ges i framtida säkerhetsoperationer som FN hittills har burit ansvar över.

Studien ämnar undersöka AU:s transformering och se om de institutionella förändringar som har implementerats möjliggör för Afrikanska Unionen att agera som säkerhetsaktör. Den ämnar även analysera, genom specifika fall, hur AU:s aktörskapacitet har tagit sig uttryck i situationer som organisationen klassar som ett hot mot säkerheten.

---

⁵ Tallberg ”Internationellt samarbete”. I Tallberg & Gustavsson, ”Internationella relationer”,(2014) s 202- 203

⁶ List of Countries which have signed, ratified/accepted to the constitutive act of the african union, <http://www.au.int/en/sites/default/files/Constitutive%20Act%20-%20Final.pdf>

⁷ Gunnar Sjöstedt, *The External Role of the European Community*, (1977), s 74-76

Frågeställning

Denna studies övergripande frågor är:

1. Hur ser AU:s strukturella och institutionella förutsättningar ut för att agera som en säkerhetsaktör på den afrikanska kontinenten?
2. Hur har AU:s aktörskapacitet tagit sig uttryck i fallen Somalia år 2007 – 2010 och Libyen år 2011?
3. Hur kan resultaten av de två ovanstående frågor förklaras utifrån teorier om internationellt samarbete?

Delfrågorna är nödvändiga för att kunna svara på huvudfrågorna och därför kommer dessa frågor att besvaras:

- Enligt teorier om aktörskapacitet, vilka förutsättningar krävs för att kunna betraktas som en aktör?
- Hur har institutioner och mekanismer utvecklats inom APSA för att säkerhetsställa att målen nås?
- Vilka beskrivs vara de generella framgångsfaktorerna för samarbete inom internationella regimer?

1.3 Studiens relevans

Det finns få studier i Sverige som är gjorda i syfte att analysera AU:s förmåga att agera som en enhetlig aktör vilket gör att studiens inomvetenskapliga relevans bör anses som hög. Det finns däremot en uppsjö av studier gällande EU som aktör inom en rad olika områden medan AU har varit ett mer understuderat fenomen inom svensk forskning.

År 2010 utkom den svenska regeringen med en samarbetsstrategi för regionalt samarbete med Afrika söder och Sahara. Samarbetet ska främst ske tillsammans med AU och regeringen skriver att ”i takt med den ökade globaliseringen har regional integration blivit allt mer betydelsefull. Tillkomsten av en tydligare afrikansk dagordning inom ramen för den Afrikanska Unionen (AU) rörande frågor såsom konflikthantering, handel och miljö ger AU en allt tydligare roll”.⁸ Ett erkännande av Afrikanska Unionen ökade betydelse gjordes även av FN:s generalsekreterare Ban-Ki Moon under ett möte med säkerhetsrådet där han uttryckte att:

---

⁸ Utrikesdepartementet, *Samarbetsstrategi för samarbete med Afrika söder om Sahara – januari 2010-december 2015*, (2010), s 1

”The Security Council and the AU [African Union] Peace and Security Council are working together more closely, and there is increased support for African-led peace operations and their transition into UN peacekeeping operations, as we have seen in Mali and the Central African Republic,”⁹

Detta visar även på den utomvetenskapliga relevansen som studien har. Det är tydligt att det finns ett allt större behov av internationella regimer och institutioner. Men för att kunna betraktas som en aktör och en internationell regim krävs en del färdigheter som bland annat gemensamma mål och normer. Kapacitet och förmåga att agera är också nödvändiga förutsättningar vilket Ban-Ki Moon nyligen underströk på ett möte med säkerhetsrådet gällande AU. Han uttryckte att ”our partnership must be based on a common understanding of what each organization can do in any given context, and on a realistic assessment of each other’s comparative advantages.”¹⁰

1.4 Tidigare forskning

Regimteori

I takt med att världen blev alltmer globaliserad blev suveräna stater mer benägna att öka och reglera sina samarbeten i det internationella systemet genom organisationer, institutioner och regimer.¹¹ Det var under denna period under 80-talet som regimteori tog form och denna analysmodell har blivit ett viktigt inslag i internationella studier. Ambitionen inom regimteori är att undersöka och förklara aktörers intressen och beteenden som enheter istället för att fokusera på de enskilda aktörerna.¹² Centrala frågor inom regimteori är varför regimer uppstår, hur aktörer påverkas av de uppkomna regimerna och vilka faktorer som stabiliserar och ökar regimers kapacitet att agera som en aktör på den internationella arenan.¹³

Stephen Krasner är en av de mest framstående forskarna inom regimteori och definierade också vad begreppet innebär enligt följande:

”Implicit or explicit principles, norms, rules, and decision-making procedures around which of fact, causation, and rectitude. Norms are standards of behavior defined in terms of rights and obligations. Rules are specific prescriptions or proscriptions for action.

---

⁹ UN News Centre, *Cooperation with Africa must occur at earliest signs of crises, Ban tells Security Council*, (2014)

¹⁰ UN News Centre, (2014)

¹¹ Tallberg, (2014), s 200- 201

¹² Simmons BA, Martin LL. ”International Organizations and Institutions”. In Carlsnaes W, Risse T, Simmons BA (red), *Handbook of International Relations*, (2002), s 192-193

¹³ Hasenclever, Andreas, Mayer, Peter & Rittberger, Volker, *Theories of international regimes*, (1997) s 1

Decision-making procedures are prevailing practices for making and implementing collective choice".¹⁴

Forskningen av internationella regimer kan sägas utgöra tre huvudinriktningar.¹⁵ Den realistiska inriktningen fokuserar främst på maktstrukturer mellan aktörer, neoliberalismen ser intressen som främsta analysobjekt och konstruktivismen inriktar sig på kunskap, identitet och normativa idéer. Neorealism och neoliberalism har främst dominerat debatten inom internationella relationer även om konstruktivismen har tagit allt större plats på senare år. En av de mest framstående teoretikerna inom neoliberalism är Robert Keohane som bland annat har diskuterat uppkomsten av institutioner och samarbeten i en rad olika verk. Bland annat förklarar han sin syn på dessa samarbeten i Rittbergers (red) antologi *"Regime Theory and international relations"*¹⁶ samt i *"International Institutions and State Power"*.¹⁷ En mer utförlig beskrivning av Keohanes teorier om institutionella samarbeten kommer att redovisas i teorikapitlet. Även Robert Jervis har studerat samarbete inom institutioner och har bland annat skrivit artikeln *"Realism, Neoliberalism, and Cooperation"* i vilken han beskriver hur dessa olika teorier ställer sig till samarbete inom regimer och institutioner.¹⁸ I antologin *"International Regimes"*¹⁹ ägnar han ett kapitel åt förutsättningar för samarbete inom säkerhetsregimer. Även denna teori kommer att beskrivas under teorikapitlet.

Aktörskap och Afrikanska Unionen

Studier av aktörskapitet har främst berört EU. En av de främsta forskarna inom detta område och som lade grunden för hur aktörskapitet kan undersökas är Gunnar Sjöstedt som skapade en modell för att studera detta fenomen.²⁰ Därefter är det flera forskare som har byggt vidare på denna studie. Bland dessa finns Bretherton och Vogler, Jupille, Caporaso och Checkel som de mest framstående.²¹ Det dessa författare har gemensamt är att deras studier endast utgår från EU som aktör och det finns i dagsläget inga studier som är gjorda på AU

---

¹⁴ Stephen D Krasner. (red.), *International Regimes*, (1983), s 2

¹⁵ Alan Collins (red.), *Contemporary security studies*, (2010), s 16

¹⁶ Rittberger, Volker & Mayer, Peter (red.), *Regime theory and international relations*, (1993)

¹⁷ Robert Keohane, *International institutions and State power*, (1989)

¹⁸ Robert Jervis, "Realism, neoliberalism, and cooperation", *International Security*, (1999)

¹⁹ Krasner, (1983)

²⁰ Sjöstedt, (1977)

²¹ Bretherton & Vogler, *European Union as a Global Actor*, (1999)

Jupille, Joseph, Caporaso, James A. & Checkel, Jeffrey T., "Integrating institutions: theory, method, and the study of the European Union", *Working Paper* (1998)

som aktör. Även om AU har varit aktiva inom säkerhetsområdet finns det relativt lite forskning som rör just definitionen av aktörskap och aktörskapacitet.

Det finns dock andra studier som syftar till att studera AU:s effektivitet som säkerhetsregim och aktör. Professor Paul D. Williams har gjort ett flertal studier gällande AU:s hantering av konflikter på den afrikanska kontinenten.²² Han har även medverkat till ett antal forskningsrapporter gällande AU:s nya säkerhetsarkitektur och hur de har arbetat i tidigare fredsoperationer.

Dan Kuwali är en forskare som har skrivit ett flertal forskningsartiklar och böcker om AU. Dr Kuwali är främst inriktad på mänskliga rättigheter och mänsklig säkerhet. I hans bok *”The Responsibility to Protect: Implementation of the Article 4(h) Intervention”* undersöker han implementeringen av denna artikel och hur den relaterar till *The Constitutive Act*. Dr Kuwali har även varit gästforskare vid Uppsala universitet och har även skrivit ett flertal rapporter. I rapporten *”Afrika och militär intervention (2012, FOI)²³”* undersöker han vilket rättslig grund AU har att ingripa genom artikel 4 och rapporten undersöker även vilka interventionsprinciper som uttrycks av AU och de regionala organisationerna.

---

²² Paul D. Williams, *War and conflict in Africa*, (2011),

²³ Dan Kuwali, *Afrika och militär intervention*, FOI, (2012)

2. Teoretiska utgångspunkter

I denna uppsats kommer AU analytiskt att betraktas som en säkerhetsregim konkretiserad i förmåga att hantera interventioner och agera som en aktör. De teoretiska perspektiven som redovisas nedan kommer sedan att användas för att försöka förklara uppkomst eller avsaknad av samarbete inom AU.

2.1 Neoliberal insitutionalism och dess förklaring till uppkomsten av samarbete

I Inledningen i boken ”*Theories of International Regimes*” ställer Hasenclever et al frågan ”Which factors, be they located within or without the institution, determine the success and the stability of international regimes?”.²⁴ Kärnan inom regimteori är att förstå under vilka omständigheter och villkor som aktörer samarbetar under. Det finns en rad olika perspektiv som erbjuder olika svar på denna fråga. Den intresseinriktade regimteorin eller neoliberalismen som den även kallas anser att de enskilda enheterna (aktörer) styrs av egenintresse. Regimer eller regionala organisationer skapas och bibehålls för att maximera den egna nyttan och där samarbete genom institutioner möjliggör för aktörerna att uppnå sina mål.²⁵ En av de mer framstående teoretikerna inom neoliberalism och regimteori, Robert Keohane, menar att institutioner skapas i syfte att främja staters intressen då det inte finns andra institutioner där man kan hantera den uppkomna frågan.²⁶

Precis som realister erkänner neoliberalister att det internationella systemet är präglad av anarki då det inte finns någon suverän makt och då kan stater drivas till att ingå samarbetsavtal.²⁷ De anser även att aktörerna bör ses som rationella och handlar efter intresse. På följande sätt beskriver Keohane sin syn på rationalitet och aktörer:

”Rationality means that [states as international actors] have consistent, ordered preferences, and that they calculate costs and benefits of alternative courses of action in order to maximize their utility in view of those preferences. Egoism means that their utility functions are independent of one another: they do not gain or lose utility simply because of the gains or losses of others ”²⁸

Ett vanligt inslag för att förklara samarbete inom liberal institutionalism är spelteori och fångarnas dilemma. Denna teori går ut på att två aktörer (fångar) blir anklagade för ett brott.

---

²⁴ Hasenclever et al, (1997), s 1

²⁵ Collins, (2010) s 39

²⁶ Hasenclever et al (1997), 27-29

²⁷ Hasenclever et al (1997), s 29-30

²⁸ Hasenclever et al, (1997), s 29

Om de båda håller tyst kommer inget att hända men om den ena vittnar mot den andra så väntar ett långt fängelsestraff för den som höll tyst. Alternativt att båda vittnar mot varandra och båda får ett kortare fängelsestraff. I det här läget är det bäst för båda att hålla tyst men ingen av aktörerna vet vad den andre kommer att göra.²⁹

Samarbete genom institutioner som exempelvis informationsdelning kan hjälpa till att reducera misstänksamheten och på så sätt minska det anarkiska tillståndet stater emellan och motverka att dilemman som dessa uppstår.³⁰ Institutionerna ses således ett instrument genom vilket aktörerna kan uppnå sina mål och i detta fall säkerhet.³¹ Interdependens som uppstår kan förhindra att stater ”fuskar” då den fuskande aktören riskerar att uteslutas och således förlora det de var ute efter att maximera.³²

2.2 Neorealismens förklaring till uppkomst och avsaknad av samarbete

Realismen har vissa likheter med det neoliberala perspektivet. Enligt John Mearsheimer ser realismen staten som huvudaktör och kan i det internationella systemet analyseras utifrån intressen och motiv.³³ Realisters främsta intresse är överlevnad vilket innebär att status-quo hela tiden måste se till att bibehållas. Samarbete blir då svårt eftersom det innebär att den ena parten kan tjäna på samarbete genom den andre vilket riskerar att leda till en maktförskjutning. Förmågan att försvara sig själv är därför avgörande för statens överlevnad. Om policys och regler innebär att den egna förmågan att försvara sig själv minskas är det inte troligt att samarbeten kommer att ingås.³⁴

Men samarbete utifrån ett realistiskt perspektiv är inte nattsvart. Samarbete kan uppkomma och fortgå om stora och maktfulla stater har ett intresse i att samarbeta. Institutioner blir då en plats för stora stater att utöva sina egna intressen. Detta leder till att de andra aktörerna blir beroende av dessa stater intressen i samarbetet.³⁵ Detta hävdar Hedley Bull är fallet med EU (dåvarande EC) vars aktörskapacitet är beroende av bland annat USA.³⁶ Bull menar därför att

---

²⁹ Hasenclever et al (1997), s 30- 31

³⁰ Rittberger, Zangl, Kruck, *International organization*, (2012), s 21

³¹ Robert Keohane & Lisa Martin, ”The Promise of Institutional theory”, *International Security*, (1995), 45-46

³² Collins, (2010) s 40-41

³³ Collins, (2010) s 16

³⁴ Collins, (2010) s 20-22

³⁵ John Merscheimer, ”The False Promise of International Institutions”, *International Security*,(1994/1995), s 7

³⁶ Hedley Bull, *Civilian Power Europe: a Contradiction in Terms?*, *Journal of Common Market Studies*, (1982), s 151

egen militär kapacitet är en förutsättning för att kunna agera som aktör då man annars riskerar att styras av andra mer maktfulla stater.³⁷

Enligt Robert Jervis kan samarbete inom säkerhet framträda när "not only norms and expectations that facilitate cooperation but a form of cooperation that is more than the following of short-run selfinterest".³⁸ Att samarbeta inom säkerhet menar han är svårare därför att det som står på spel, statens överlevnad, är högre än inom andra samarbetsområden. Att lita på andra men sedan bli bedragen kan få stora och kostsamma konsekvenser och därför krävs det att de stora makterna måste vara villiga att ingå samarbeten.³⁹ Ett samarbete kan också bli svårt att uppnå om vissa aktörer följer de överenskomna principer eller regler medan andra inte gör det.⁴⁰ Ett annat exempel då samarbete kan utebli är då vissa aktörer kan betraktas som "freeriders" vilket menas att aktörer friåker men på andra aktörers bekostnad. Detta betyder att aktören tjänar mer på att inte samarbeta än att samarbeta med någon som inte bidrar.⁴¹

2.3 De teoretiska perspektivens applicering i studien

Nedan redovisas faktorer som utifrån de två perspektiven ses som förutsättningar för samarbete. Dessa kommer att appliceras på fallet AU för att förklara möjliga faktorer som bidrar till framkomsten eller frånvaro av samarbete som i sin tur är en förutsättning för att agera som aktör. Dessa är:

1. Aktören bör se samarbeten som mer attraktivt än att agera på egen hand. Således är samstämmiga syften och mål med AU en förutsättning för samarbete. Samarbetes fördelar måste utväga egna staters intressen.
2. Aktören inte bör tro att någon av de andra aktörerna inom samarbetsområdet är ute efter att fuska eller expandera sin egen makt. Detta innebär att medlemsstaterna inom AU bör ha en tilltro att samarbetet sker på lika villkor och där ingen har, eller försöker tillskansa sig, mer makt än den andra.
3. Aktören bör se samarbete som mer kostnadseffektivt. Om medlemsstaterna inom AU inte tror att samarbetet kommer att ge utdelning finns heller inga incitament för

---

³⁷ Collins, (2010), s 17, Bull, (1982), s 151

³⁸ Jervis, "Security Regimes". I *International Regimes*, Krasner (red), 1983, s 173, 178

³⁹ Jervis, (1983), s 177

⁴⁰ Jervis, (1983), 175-176

⁴¹ Jervis, (1983) s 174-175, 178

samarbete. Detta innebär också att överenskommelser gällande bidrag av resurser och finansiering till AU följs.

4. Att ta till självhjälpsstrategier bör ses som kostsamt. Detta innebär vidare att sanktioner bör införas mot de medlemmar som bortser från detta för att minimera risken att aktören frångår de uppsatta regler och principer som styr samarbetet. Om medlemsstaterna i AU inte följer regler och inte straffas är ett naturligt antagande att samarbetet heller inte ses som attraktivt.

3. Metod och material

3.1 Förutsättningar för aktörskapacitet

För att besvara frågeställningen om AU:s strukturella och institutionella förutsättningar kommer en modell, framtagen av Gunnar Sjöstedt, att användas. En utförlig beskrivning av operationaliseringen finns i kap 3.6.

Inom internationella relationer har begreppet ”aktör” studerats flitigt och det finns många olika definitioner av vad som kännetecknar en aktör. Många studier är gjorda av EU och vilken sorts aktör EU är eller till vilken grad EU kan räknas som en aktör. Gunnar Sjöstedt skrev år 1977 boken ”The External Role of the European Community” med syfte att se vilken förmåga EU (dåvarande EC) har att agera som internationell aktör. En aktör definieras enligt Sjöstedt som en enhet vars styrka och storlek kan variera. Villkoret är dock att enheten är ”discernible from its external environment – it has a minimal degree of separateness- and it has a minimal degree of cohesion”.⁴² Enhetens autonomi är en avgörande faktor. Sjöstedt skriver att

”autonomy is to be regarded as a basic condition for the existence of an international actor. If the unit under study is not autonomous in the minimal sense conceived of here it could not be thought of some sort of actor in the international system”.⁴³

För att definieras som en aktör krävs också att aktören innehar kapacitet att agera. Aktörskapacitet definieras enligt Sjöstedt ”the actor capability is, in principle, a measure of the autonomous unit’s capacity to behave actively and deliberately in relation to other actors in the international system”.⁴⁴

Aktörskapacitet ses inte som något statiskt utan kan förändras över tid men instrumenten är skapade av Sjöstedt för att mäta en aktörs kapacitet vid ett givet tillfälle. Sjöstedt använder inte ramverket för att specificera vad för typ av aktör som undersöks utan snarare om undersökningsenheten kan betraktas som en aktör och i vilken utsträckning de nödvändiga strukturella förutsättningarna existerar.⁴⁵ För att fastställa aktörens förmåga att agera som en internationell aktör krävs dock en undersökning av aktörens beteende vilket enligt Sjöstedt kan göras genom att undersöka aktörens verkställande av de formulerade målen. Då Sjöstedts modell hjälper till att definiera en aktör och analysera dess kapacitet framkommer även ett tillfälle att försöka klargöra var det brister hos en aktör och hur det kan påverka

---

⁴² Sjöstedt, (1977), s 15

⁴³ Sjöstedt, (1977), s 15

⁴⁴ Sjöstedt, (1977), s 16

⁴⁵ Sjöstedt, (1977), s 16-18

aktörskapaciteten. I Sjöstedts kriterier måste vissa grundläggande förutsättningar finnas. Dessa är att aktören måste ha en inre sammanhållning och förmåga att formulera gemensamma mål, gemensamma resurser för att söka uppnå dessa mål, ett fungerande beslutssystem med förmåga att implementera de beslut som tas och utföra de mål som har fastställts.⁴⁶

Intressegemenskap och gemensamma mål

Den första kategorin består av nödvändiga förutsättningar som enligt Sjöstedt definieras av att aktören har gemensamma mål, intressen och ambitioner. Det är dessa mål och ambitioner som sedan till stor del kommer att styra utvecklingen av aktören. Sjöstedt skriver att [...] it is a necessary condition for the EC's actor capability in its higher stages of development that there exist a set of commonly accepted goals [...]⁴⁷

Intressen är mer generella och kan variera men är en förutsättning för att en gemenskap ska kunna framträda vilket är att likna vid regimteori. Intressen förs sedan samman, specificeras och blir till konkreta gemensamma mål som kan operationaliseras och som ska uppnås av aktören.⁴⁸ Sjöstedt menar att en intressegemenskap eller organisation bibehålls för att samtliga aktörer är överens om målen som ska uppnås. Sjöstedt skriver att om detta inte sker och "when the support becomes insufficient, the goal or interest ceases to belong to the community of interest".⁴⁹

Institutioner och resurser

Den andra kategorin består av institutioner, beslutsfattande system och institutioner som är en förutsättning för att EU ska kunna besluta om och bereda ärenden som rör externa handlingar.⁵⁰ Beslutsfattande system som är nödvändiga för det dagliga arbetet och som finns till för att binda ihop de nationella staternas arbete till unionens är en nödvändighet och det är sådana system som bildar ramverk för samarbetet.⁵¹ Det är också viktigt att ha system som kan hantera situationer då medlemmar i unionen inte följer eller implementerar de riktlinjer man har beslutat om. Här kan sanktionsmöjligheter vara ett sätt att få medlemmar att följa de principer och avtal som har ingåtts.⁵² I denna studie kommer beslutssystem inte att analyseras i vidare utsträckning då beslutsförfaranden är svårt att studera. Studien kommer istället att

---

⁴⁶ Sjöstedt, (1977), s 74-100

⁴⁷ Sjöstedt, (1977), s 77

⁴⁸ Sjöstedt, (1977), s 75, 85

⁴⁹ Sjöstedt, (1977), s 80

⁵⁰ Sjöstedt, (1977), s 75

⁵¹ Sjöstedt, (1977), s102-103

⁵² Sjöstedt, (1977) s 105-106

fokusera på system som är kopplade till krishantering. Insamling och bearbetning av information är en viktig del inom krishantering och Sjöstedt skriver att ”a system for crises management must continuously be in a state of high readiness”.⁵³

En avgörande förutsättning för att kunna agera som aktör är att institutionerna förses med resurser. Dessa kan bestå av ekonomiska resurser, militära resurser eller personal som ska arbeta i institutionerna. Detta kräver att alla samarbetar och bidrar vilket i sin tur skapar interdependens som kan stärka samarbetet på sikt.⁵⁴ Även externa samarbetsorgan som kan användas av aktören innefattas i denna kategori.⁵⁵

Förmåga att föra ut mål

Den sista av Sjöstedts strukturella förutsättningar handlar om förmågan att mobilisera samt koordinera resurser och föra ut sina målsättningar. Förmåga att föra ut mål kan även kopplas till möjligheten att använda sig av externa aktörer som aktören samarbetar med.⁵⁶ En förutsättning för att kunna utföra mål i praktiken är att man har de resurser som krävs. Han skriver att ”it can be assumed that the greater the pool of Community resources the better conditions for the performance of actor behaviour, that is the greater the actor capability”.⁵⁷ Detta ihop med kravet på autonomi kan tolkas som att beroendet av externa aktörer inte får vara för stort. Sjöstedt påpekar dock att det är svårt att beräkna resurser men ett sätt att undersöka förmågan är att se hur aktören har agerat i jämförelse med de målsättningar som formulerats.⁵⁸

---

⁵³ Sjöstedt, (1977), s 98

⁵⁴ Sjöstedt, (1977), s 75, 109

⁵⁵ Sjöstedt, (1977), s 107-109

⁵⁶ Sjöstedt, (1977), s 107-108

⁵⁷ Sjöstedt, (1977), s 109

⁵⁸ Sjöstedt, (1977),s 103-105

3.2 Fallstudie

Studien är en teorikonsumerande fallstudie med kvalitativ inriktning som syftar till att analysera Afrikanska Unionens aktörskapacitet. Detta sker genom en modell framtagen av Gunnar Sjöstedt där vissa förutsättningar för aktörskapacitet har plockats ut för att sedan appliceras på material om AU. Modellen används i studien för att definiera vad aktörskapacitet innebär och huruvida AU har besitter denna förmåga. Då modellen inte kan användas för att förklara uppkomst eller avsaknad av samarbete, som är en grundläggande förutsättning för aktörskapacitet, kommer två teoretiska perspektiv att appliceras på resultatet. Enligt Essiasson et al kan en teorikonsumerande studie förklaras vara en studie där fallet som undersöks står i centrum och fallet prövas sedan mot en existerande teori som finns på plats i studien.⁵⁹ De teoretiska perspektiven som antas i studien är det neoliberala institutionella perspektivet samt det neorealistiska perspektivet. Valen av dessa beror på att deras att de har utvecklats för att förklara staters beteende i det internationella systemet. Syftet med att använda dessa är för att förklara framkomsten eller avsaknad av samarbete som således möjliggör eller förhindrar aktörskapacitet inom AU. Genom detta är förhoppningen att kunna dra generaliserbara slutsatser om kraven för aktörskapacitet samt vilka faktorer som främjar eller hämmar samarbete mellan enheter i en större institution eller organisation.

Fallstudien är vald på grund av att dess fokus på relationer och processer överensstämmer med forskningssyftet och analysmodellen som ska användas. Fallstudiens fördelar är att den ofta tenderar att vara holistisk vilket innebär att förståelse för de olika delarna i en process kan upptäckas genom att studera fallet i dess helhet. På detta sätt kan även faktorer som förklara varför ett visst resultat uppkommer vilket ökar generaliserbarheten.⁶⁰ I detta fall är det flera delar som måste undersökas för att kunna se aktörskapaciteten i sin helhet. Därför har även två mindre fall valts ut för att undersöka AU:s aktörsbeteende som är nödvändig att analysera för att fastställa aktörskapaciteten. En annan fördel med fallstudiedesignen är att den tillåter forskaren att studera fallet eller enheten i detalj och låter även forskaren använda sig av flera olika metoder samt källor för att nå kunskap.⁶¹

---

⁵⁹ Essiasson et al, (2012) s 41-43

⁶⁰ Martyn Denscombe, *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*, (2009), s 60-61

⁶¹ Denscombe, (2009), s 60-61

3.3 Textanalys

För att kunna besvara hur aktörskapaciteten ser ut kommer en kvalitativ textanalys att göras. Fördelen med denna metod är att den låter författaren välja och läsa relevanta delar för sin studie men också för att den låter författaren granska texter ingående och fånga upp underliggande budskap. Kombinationen av en fallstudie och en kvalitativ textanalys och ökar också validiteten på så sätt att undersökningsenheter först kan studeras utifrån en översiktlig analys för att sen studeras på ett djupare plan. Vidare undersöks analysenheten, i detta fall AU, i flera steg vilket bör öka validiteten. Kritik som kan riktas mot denna typ av analysmetod är att författaren kan göra en subjektiv bedömning och vinkla materialet mot en förbestämd slutsats. Det är därför viktigt att ha tydligt definierade kriterier för vad som ska analyseras samt hur det ska analyseras och bedömas. För att stärka studiens reliabilitet har en tydlig analysram skapats för att läsaren ska kunna följa med i studien.

3.4 Material

I denna studie kommer materialet främst att bestå av primärkällor som behandlar AU:s nya säkerhetsarkitektur. Dessa källor har valts ut efter det teoretiska ramverket och innehållet i dessa dokument struktureras efter kategorierna som ligger till grund för aktörskapacitet. I dokumenten framgår tydligt vilka AU:s målsättningar och principer är samt hur dessa ska uppnås och med vilka institutioner. Dessa dokument är bland annat *The Constitutive Act* (2001), *Protocol Relating to the Establishment of the Peace and Security Council of the AU* (2002), *Solemn Declaration of an African Defence and Security Policy (CADSP)*, (2004), *The African Standby force (ASF) Roadmap 1- 3*. Frågor och material som kommer att användas i anslutning till dessa kategorier redovisa mer noggrant under operationalisering.

För att få en så objektiv bild som möjligt kommer primärkällor tillsammans med andrahandskällor att användas för att analysera institutionernas förverkligande. Bland annat har en genomläsning av "African Peace and Security Architecture (APSA) 2010 Assessment Study" skett då den är intressant på grund av dess syfte att analysera AU:s utveckling. Studien beställdes av AU och utfördes av medarbetare och forskare som arbetar inom unionen under olika avdelningar. Källan kan därför anses som tendentiös vilket jag är medveten och betraktar därför källan med stor försiktighet. Rapporter och kommunikéer från AU:s kommission kommer att användas vilka kan ses som tendentiösa källor. Dessa rapporter används främst för att få information om hur AU resonerar, vilka målsättningar AU har samt information om hur AU har agerat i de olika fallen, vilka mandat som har getts,

handlingsplaner och resursanvändning. Då AU:s kommunikéer även kommunicerar utåt genom uppmaningar till AU:s medlemsstater finns det stora möjligheter att uppfatta fallgropar eller framgångar. Resolutioner från FN samt rapporter och pressuttalande kommer att användas på samma sätt som de används från AU. Briefings och pressmeddelanden har även använts från EU i syfte att undersöka hur bidragen till AU har sett ut då AU:s egen information om detta är bristfällig.

Vetenskapliga artiklar som är ”peer reviewed” kommer att användas och dessa bör ses som tillförlitliga då de är vetenskapligt säkrade. De vetenskapliga tidskrifter som artiklarna kommer ifrån består bland annat av *Cambridge Journals*, *International Security*, *International Peacekeeping*, *The Journal of modern African Studies*, *Global Governance* och *Journal of Common Market Studies*.

Forskningsrapporter har i viss mån använts från *Norwegian Institute of International Affairs*, FOI. Syftet har varit att få information om fallen som undersöks.

Vidare finns artiklar skrivna av forskare med i studien samt rapporter från EU då dessa behandlar finansieringen av AU.

3.5 Val av fall

Under den andra frågan kommer AU:s handlingar i fallen Somalia och Libyen att undersökas för att se hur AU gemensamt tog sig an den situation som uppstod i respektive land. De två fallen är valda på grund av att de mänskliga rättigheterna kränktes och säkerheten ansågs som hotad av det internationella samfundet i båda fallen. Vidare fördömdes även dessa fall av FN som konstaterade att detta stred mot internationella konventioner som behandlar mänsklig säkerhet.⁶² I fallet Somalia kommer AU:s agerande att begränsas till år 2007-2010. Detta är dels på grund av platsbrist men också för att AU:s mandat ändrades och utökades efter år 2010.⁶³ Det är därför intressant att undersöka AU:s agerande mellan 2007-2010 då det i den första resolutionen framgår vilka mål och resurser som ska användas för att hantera säkerheten i Somalia. Om AU:s agerande ska kunna betraktas inneha aktörskapacitet bör detta mandat vara uppfyllt år 2010 då operationen har fortlöpt i 3 år och då nya mandat tillkom. Valet av Libyen är på grund av att det är ett bra test för Afrikanska Unionen. Muammar

---

⁶² UNSC, S/2008/178, (2008)

⁶³ UNSC, S/RES 1964,(2010), S/RES 2010, (2011)

Gaddaffi var pådrivandet i skapandet av det han kallade ”United States of Africa” och det var även i Libyen som dokumentet som ligger till grund för nya AU skapades.⁶⁴

3.6 Operationalisering

Fokus i denna uppsats är att analysera AU:s aktörskapacitet. Studien ämnar undersöka AU:s målsättningar och institutionella förmågor som organisationen besitter för att gemensamt hantera säkerheten på den afrikanska kontinenten. Detta kommer att ske genom att granskning av det empiriska underlaget för att sen ställa det mot kriterier som Gunnar Sjöstedt anser vara generella förutsättningar för aktörskapacitet. För att kunna analysera huruvida AU har levt upp till sina målsättningar kommer en fallstudie av AU:s agerande i Somalia år 2007-2010 samt Libyen år 2011 att göras. De teoretiska perspektiven används sedan som ett verktyg för att förklara resultatet som analysen kommer fram till. Det vill säga dess roll är att försöka förklara uppkomsten eller avsaknad av samarbete som är en nödvändighet för att aktörskapacitet ska framträda.

För att få en lättare överblick kommer analysen att delas in i tre kategorier vilka är de kategorier som har redovisats under kapitlet 3.1 om aktörskapacitet.

Den första kategorin, gemensamma mål, undersöker om aktören har samstämmiga mål gällande värderingar, procedurer och policys samt om dessa efterlevs. Samstämmiga mål innebär vidare att aktören kan komma överens om att uppnå gemensamma mål, att finna gemensamma regler för hur man ska uppnå dessa mål och slutligen producera policys tillsammans. En indikation på aktörskapacitet är att aktören har förmåga att formulera konkreta och tydliga målsättningar och principer för samarbetet, med vilka medel dessa mål ska uppnås samt hur dessa sedan ska operationaliseras.

Detta kan sägas utgöra grunden för aktörskapacitet. Om det inte finns gemensamma mål, normer och principer finns heller inget incitament för samarbete. Det är även viktigt att organisationen lever upp till sina mål och principer för att inte upplevas som en tandlös institution.

Den andra kategorin som undersöks är institutioner och resurser vilken är central för att agera som aktör enligt Sjöstedt. Denna kategori förutsätter att det finns institutioner som kan uppfylla målsättningar samt att resurser inom institutionerna finns tillgängliga. Om resurser inte avsätts av medlemsstaterna i AU är det svårt för institutionerna att fungera.

---

⁶⁴ Akokpari et al, (2008), s 2-3, 52

I denna studie kommer ett antal institutioner som hanterar säkerhet att undersökas, vilka resurser som dessa institutioner har till sitt förfogande och hur dessa har utvecklats i relation till AU:s målsättningar. Brister avseende dessa institutioner kommer även försöka identifieras. En brist inom institutioner och resurser definieras genom att det inte motsvarar det organisationen tänkt sig från början eller att det inte motsvarar efterfrågan.

Den sista kategorin, förmåga att utföra mål, innebär huruvida aktören är kapabel att utföra sina mål i praktiken. Det vill säga om medlemsstaterna är kapabla att samordna sig och samstämmigt svara på de situationer som uppstår. I denna studie kommer AU:s förmåga att utföra mål att analyseras genom att se på hur AU har agerat i fallen Somalia och Libyen. Om AU ska anses vara en enhetlig aktör bör det finnas gemensamma mål, gemensamma resurser som kan användas och förmåga att använda sig av sina resurser. En brist i AU:s aktörskapacitet kan därför identifieras om det finns en oförmåga att komma överens om mål och i synnerhet om dessa strider mot AU:s övergripande mål om hantering av säkerhet på den Afrikanska kontinenten. Vidare bör AU:s beroende av externa aktörer inte vara för stort då autonomi är viktigt för att kunna ses som en aktör.

3.7 Översikt av analysmodellen för att definiera aktörskapacitet

Dessa frågor kommer att ställas till materialet inom de ovannämnda kategorierna.

Aktörskapacitet	Huvudfrågor	Analysenheter
Förmåga att formulera gemensamma mål som enhetlig aktör. Samstämmiga värderingar, principer och procedurer, policy och efterlevnad av dessa.	Vilka är de uttryckliga målen för att kunna hantera säkerheten på den Afrikanska kontinenten? Vilka mandat kan ges i situationer som hotar säkerheten? Har ska dessa mål operationaliseras?	Constitutive act Common African Defence and Security Policy Protocol relating to the Establishment of the Peace and security council
Institutioner och resurser	-Vilka är dessa institutioner? -Vilka funktioner har dessa institutioner? -Vilka resurser har dessa institutioner till sitt förfogande gällande att kunna hantera säkerhet i enlighet med Constitutive Act artikel 4? -Hur fungerar arbetet i de olika institutionerna? -Går det att identifiera några brister gällande resurser och personal?	Peace and security council Continental early warning systems Panel of the wise Peace fund African standby force
Förmåga att kunna implementera de beslut som har tagits.	-Vilka mandat har getts? -Vilka åtgärder har tagits i fallet Somalia och Libyen? -Har man arbetat tillsammans för att hantera inomstatliga konflikter eller har enskilda medlemmar agerat på egen hand? -Är de åtgärder som har tagits i linje med Constitutive Act artikel 4h?	Resolutioner, rapporter och kommunikéer av AU gällande Somalia och Libyen. Forskningsartiklar Tidningsartiklar

Aktörskapacitet framkommer utifrån Gunnar Sjöstedt modell om:

- Om gemensamma mål, principer och värderingar som kan förenas
- Om aktören kan betraktas som autonom och kan urskiljas från den externa omgivningen
- Om aktören har implementerat institutioner som kan hantera kriser och avsatt resurser till dessa och uppfyller gemensamma mål som styr dessa.
- Om aktören har förmåga att implementera de beslut som har tagits och agerar på ett sätt som överensstämmer med dess mål.

4. Empirisk analys

Under detta kapitel kommer AU:s förutsättningar för att agera som aktör att analyseras. Det första kapitlet inleds med en översikt över AU:s målsättningar med samarbetet för att identifiera de gemensamma mål som tillsammans ska uppfyllas. Under andra delen av analysen kommer institutioner som implementerats för att möjliggöra AU:s mål att analyseras. Målet med detta är att undersöka om AU har lyckats bygga upp institutioner som anses som nödvändiga för att agera som en säkerhetsaktör samt hur dessa fungerar i praktiken. Den sista delen i analysen kommer att undersöka AU:s agerande i fallen Somalia och Libyen. Detta är i enlighet med den sista kategorin i Gunnar Sjöstedts teori, som genom undersökning av verkställande av mål kan fastställa huruvida aktören uppvisar aktörskapacitet. De teoretiska perspektivens roll blir sedan att söka förklaringsfaktorer till resultaten som framkommer som antingen bidrar till eller minskar AU:s aktörskapacitet.

4.1.1 Gemensamma mål

Under 2000-talet började den nya Afrikanska säkerhetsregimen att ta form där nya normer, principer och institutioner infördes. Genom en rad dokument lade dessa nya normer och principer ut grunden för vad som skulle känneteckna AU:s nya säkerhetsdoktrin.⁶⁵ AU skriver att 'the scourge of conflicts in Africa constitutes a major impediment to the socio-economic development of the continent'⁶⁶ och en förutsättning för att utveckling ska kunna ske är att fred och säkerheten främjas.⁶⁷ Även OAU hade visioner om ett mer sammanhållet Afrika men där principen om 'Non-interference in the internal affairs of States'⁶⁸, bristen på engagemang, och gemensamma resurser omöjliggjorde att organisationen kunde agera.⁶⁹ Ett av huvudkriterierna för aktörskapacitet är att det finns gemensamma intresse, mål och principer. I OAU var principen att inte lägga sig i andra aktörers interna angelägenheter vilket skapar svårigheter när det gäller samarbete inom säkerhet. Detta visade sig i Rwanda där förmåga att agera inte fanns därför att OAU:s principer inte tillät ett agerande och hade heller inga gemensamma resurser i händelse av sådana situationer. AU ser dock förutsättningar och mål för säkerhet på ett helt annat sätt och i den gemensamma säkerhetsdeklarationen skriver

---

⁶⁵ Dessa dokument är *The Constitutive Act (b) (2001)*, *Protocol relating to the Establishment of the Peace and Security Council of the AU(c) (2002)*, *Solemn Declaration of an African Defence and Security Policy (f) (CADSP)*, (2004)

⁶⁶ AU(b), (2001), s 3

⁶⁷ AU(b), (2001), s 3-4

⁶⁸ OAU Charter (a), (1963), artikel, III s 4

⁶⁹ Akokpari et al, (2008), s 41-46

AU att:

”Convinced that in order to safeguard and preserve the hard-won liberties of our peoples, the sovereignty and territorial integrity of our countries, our cultures, history and common values, as well as to guarantee peace, security, stability, and socio-economic development of our continent, it is imperative for us to undertake mutually reinforcing actions in the areas of defence and security;”⁷⁰

För att förverkliga den nya säkerhetsagendan införs nya normer och principer för AU:s medlemsstater.⁷¹ De mest anmärkningsvärda normer och principer som ändrats från OAU och införts:

- (h) the right of the Union to intervene in a Member State pursuant to a decision of the Assembly in respect of grave circumstances, namely: war crimes, genocide and crimes against humanity; ”
- (j) the right of Member States to request intervention from the Union in order to restore peace and security;
- (m) respect for democratic principles, human rights, the rule of law and good governance;⁷²

Följs inte dessa principer eller vid händelse av icke-konstitutionella regeringsskiften ges AU rätt att införa sanktioner mot medlemsstater och i värsta fall intervensering.⁷³

Ytterligare en målsättning för AU var att de själva skulle ta ett större ansvar för säkerheten på kontinenten. En återkommande slogan i kommunikationer och tal av afrikanska ledare är ”african solutions to african problems”. I ” *Protocol relating to the Establishment of the Peace and Security Council (PSC protocol)* vilken är ett av grunddokumenten beskriver sig AU vara :

”DETERMINED to enhance our capacity to address the scourge of conflicts on the Continent and to ensure that Africa, through the African Union, plays a central role in bringing about peace, security and stability on the Continent.”⁷⁴

---

⁷⁰ AU(f) *Solemn Declaration of an African Defence and Security Policy*, (2004), punkt 3

⁷¹ AU(b), (2001) s 3

⁷² AU(b), (2001), artikel 4

⁷³ AU (b), (2001), artikel 4

⁷⁴ AU(c), (2002), s 3

4.1.2 AU:s nya säkerhetsarkitektur

Genom *Protocol Relating to the Establishment of the Peace and Security Council* lades grunden för hur AU:s nya säkerhetsdoktrin skulle implementeras och vilka institutioner som ska förverkliga de nya målen. Dessa presenteras i korthet för att sedan utforskas ytterligare under nästa kapitel.

Institutionerna består av:

- *Peace and Security Council (PSC)* vilken är den viktigaste institutionen som ”[...] shall be a collective security and early-warning arrangement to facilitate timely and efficient response to conflict and crisis situations in Africa”.⁷⁵
- *Peace Fund (PF)* som finansierar PSC. APF bildades redan år 1993 och dess syfte är att finansiera freds- och säkerhetsaktiviteter som utförs inom PSC:s nya säkerhetsarkitektur.⁷⁶
- *Continental Early Warning System (CEWS)* som ska hjälpa PSC att sköta sina uppgifter genom att förse dem med information om omvärlden samt om möjliga kris- och säkerhetssituationer som riskerar att eskalera.⁷⁷
- *African Standby Force (ASF)* skapades för att kunna möjliggöra för PSC att utföra fredsoperationer samt interventioner som överensstämmer med artikel 4 (h) och 4(j) i konstitutionen.⁷⁸

4.2.1 Institutioner och resurser

4.2.2 Peace and Security Council

Funktioner inom PSC

Arbetsuppgifter består av att koordinera insatser, medla vid konflikter, arbeta preventivt för att förhindra att konflikter utbryter, utveckla säkerhetsagendan för unionen samt uppmuntra alla medlemsstater att bära sitt ansvar för de mänskliga rättigheterna, demokrati, fred och säkerhet.⁷⁹ I händelse av vad internationella konventioner klassar som grova brott mot mänskligheten, krigsbrott eller etniskt rensning är PSC:s uppgift att:

---

⁷⁵ AU(c), (2002), s 4-5

⁷⁶ AU(c), (2002), artikel 26-27

⁷⁷ AU(c), (2002), artikel 12

⁷⁸ AU(c), (2002), artikel 13

⁷⁹ AU(c), (2002), artikel 7,

”[...]recommend to the Assembly, pursuant to Article 4(h) of the Constitutive Act, intervention, on behalf of the Union, in a Member State in respect of grave circumstances, namely war crimes, genocide and crimes against humanity, as defined in relevant international conventions and instruments;⁸⁰

Det är dock viktigt att påpeka att militär intervention ses som en sista utväg. Medling och dialog ses som viktiga vilket anges i artikel 6 i *PSC Protocol*. Där statueras att PSC funktioner bland annat är ”peace-making, including the use of good offices, mediation, conciliation and enquiry;”⁸¹

PSC består av 15 medlemmar varav 10 av dem har en mandatperiod om två år och de övriga fem medlemmarna får sitta i tre år men kan väljas om direkt. Medlemskapet bestäms utifrån ”rättvis regional representation och rotation” och för att bli medlem krävs det att man uppfyller vissa principer i enlighet med konstitutionen. Dessa är bland annat att inneha kapacitet och vilja agera att vid behov av konfliktlösning, respektera lagar gällande mänskliga rättigheter, främjande av fred och säkerhet, respekt för konstitutionella lagar gällande samt ha tillgång till personal och utrustning för ständig representation vid både AU:s högkvarter samt FN:s. De måste även bidra till PSC:s *Peace Fund* samt respektera de finansiella åtaganden som har ingåtts med AU. Vidare ses erfarenheter av fredsoperationer som meriterande.⁸²

Genom en granskning av PSC:s medlemmar (se tabell 2) framgår att dessa principer inte efterlevs. De stater som är markerade med fet stil präglas enligt konfliktbarometern av ”severe crises” (där våld sker på ett organiserat och uppreparande sätt) och/eller ”war” (där våld används kontinuerligt och där förstörelsen är massiv och långvarig).⁸³ De länder som är markerade i kursiv stil har utifrån *Freedomhouse* klassats som ”not free”.⁸⁴ Detta innebär bland annat att människor inte öppet kan delta fritt i politiska processer, har begränsad eller ingen yttrandefrihet, brist på sociala och ekonomiska friheter samt ingen/begränsad tillgång till etablerat och rättvist rättssystem.⁸⁵ Att AU trots detta väljer medlemmar som strider mot sina principer bör ses som en svaghet i aktörskapaciteten. Det är även troligt att anseendet tar

---

⁸⁰ AU(c), (2002), artikel 7(e)

⁸¹ AU(c), (2002), artikel 6 (c)

⁸² AU (c),(2002), artikel 5

⁸³ Heidelberg Institute for International Conflict Research, sammanställning av rapporter mellan 2004-2012., För klassificering av ”severe crises” och ”war” se ”Conflict barometer 2010”, Heidelberg Institute for International Conflict Research, s 88

Williams, ”The Peace and security council: Evaluating an Embryonic international institution”, *The Journal of modern African Studies*, 47, 2009, s 603-626

⁸⁴ Freedomhouse, ”Freedom in the World Comparative and Historical Data: Country ratings and status 1973-2014”

⁸⁵ Freedomhouse, ”Freedom in the World: Aggregate and Subcategory Scores”,

skada och att ”African solutions to African problems” inte ses som en möjlighet utifrån andra organisationer eller stater. Detta kan i sin tur leda till att AU inte får ta över mer ansvar från ex FN och om detta inte sker är risken att fler medlemsstater ser säkerhetssamarbetet som något mer kostsamt än givande.

En anledning till detta resultat skulle kunna vara skillnader i hur man ser på frihet och klassar frihet. AU gör dock tydligt att de mänskliga rättigheterna samt principer om demokratiskt styre ska respekteras vilket samstämmer med *Freedomhouse* klassificeringar.

Tabell 2. Medlemmar i PSC år 2004-2012

Region	2004-2006/2007 (antal valda år)	2006-2008	2007-2010	2008-2010	2010- 2013	2010-2012
Norra	Algeriet (3)		Algeriet		Libyen	
Norra	Libyen (2)	Egypten		Tunisien		Mauretanien
Västra	<i>Nigeria</i> (3)		<i>Nigeria</i>		<i>Nigeria</i>	
Västra	Togo (2)	Burkina Faso		Burkina Faso		Benin
Västra	Ghana (2)	Ghana		Benin		Elfenbenskusten
Västra	Senegal(2)	<i>Senegal</i>		Mali		Mali
Centrala	Gabon (3)		Gabon		Ekvatorial Guinea	
Centrala	Kongo (2)	Kongo		Chad		Burundi
Centrala	Kamerun (2)	Kamerun		<i>Burundi</i>		Chad
Östra	<i>Etiopien</i> (3)		<i>Etiopien</i>		Kenya	
Östra	Kenya (2)	Rwanda		Rwanda		Djibouti
Östra	Sudan (2)	Uganda		Uganda		Rwanda
Södra	Sydafrika (3)		Angola		Zimbabwe	
Södra	Lesotho (2)	Botswana		Swaziland		Namibia
Södra	Mocambique (2)	Malawi		Zambia		Sydafrika

Tillgång till resurser inom PSC

För att avlasta PSC samt arbeta med administrativa uppgifter upprättades ett sekretariat.⁸⁶ När en utvärdering gjordes år 2010 beräknades det finnas fyra personer som arbetade heltid inom sekretariatet som kan jämföras med FN som har 64 heltidsarbetare inom *UN Security Council Affairs Divison*. Dessa fyra personer hade dessutom hyrt in externt då medlemsstaterna in var villiga eller hade möjlighet att bidra med egen personal. Vidare har kritik riktats mot att det inte finns någon juridisk expert trots att sekretariatet tar hand om juridiska frågor.⁸⁷ För att

⁸⁶ AU (c), (2002), artikel 10(4)

⁸⁷ African Union Peace and Security Department, *African Peace and Security architecture (APSA) 2010 Assessment Study*, (2010), s 29-30

kunna uppnå sina mål som aktör är det viktigt att vara med och bidra till måluppfyllelsen vilket gör det naturligt att ifrågasätta medlemmarnas åtagande.

Beslutsfattande inom PSC

I PSC sker beslutsfattande genom konsensus och det finns inga stater som har veto-makt. Skulle någon medlem i PSC även vara inblandad i en konflikt får medlemsstaten inte delta i några beslut som rör denna konflikt och får heller inte vara delaktig under diskussionen. I de fall där konsensus inte kan nås ska besluten tas med majoritet.⁸⁸ Fördelen med att ha ett konsensusssystem är att mandatet kan få starkare fäste och alla drar sitt strå till stacken. Det kan dock även vara tidskrävande och där ett beslut kan kräva kompromisser. Att ha ett konsensusssystem innebär egentligen också att alla medlemmar har veto-makt och kan således blockera beslut för sina egna intressens skull. En svaghet i denna studie är att det inte går att få tillgång till diskussioner som förts innan beslut har tagits i PSC. Det enda material som finns att tillgå är de officiella deklARATIONERNA och uttalanden som görs i samband med att beslut har tagits.

Språkbrister inom AU

I *Constitutive Act* bestämdes det att det officiella språk som skulle talas inom AU var ”om möjligt” afrikanska språk, arabiska, engelska, franska och portugisiska.⁸⁹ Då AU består av 54 olika stater och där språken skiljer sig åt är tolkar en förutsättning för att alla ska ha möjlighet att förstå det som sägs och skrivs. Så är dock inte fallet vilket APSA 2010 Assessment Study slår fast.⁹⁰ Ett kriterium för aktörskapacitet är att målen som sätts och beslut som tas ska vara gemensamma vilket dock kan bli problematiskt om det inte finns tillräckligt med tolkar på plats. Vidare kan medlemsstaternas villighet att bidra ifrågasättas då det deras ansvar att se till att PSC fungerar ordentligt. kan även vara en orsak till att dokument som finns att tillgå på AU:s hemsida oftast består av franska och engelska och inte alltför sällan är det endast ett språk som dokumenten finns tillgängliga på.

---

⁸⁸ AU(c), 2002, artikel 8

⁸⁹ AU(b), 2001, artikel 25

⁹⁰ African Union Peace and Security Department, (2010), s 30

4.2.3 Peace fund

Finansiering av Peace Fund och resurser

Enligt artikel 21 i PSC protocol ska finansieringen främst komma från AU:s totala budget, medlemsstater som har en plats i *PSC council*, frivilliga medlemsstater samt från andra håll som exempelvis privata sektorn och utländska investerare.⁹¹ Att medlemsstater får bidra på frivillig basis kan bli problematiskt samtidigt som det kan vara en indikation på hur attraktivt medlemsstaterna ser på samarbetet och om aktörskapaciteten existerar.

Gällande medlemsstaternas bidrag till PF har detta inte varit framgångsrikt.

År 2007 konstaterades att endast 6% av AU:s budget går till AU:s peace fund och att vissa medlemsstater i PSC inte har fullföljt sitt åtagande gällande finansieringen av fonden. Fonden beskrivs i rapporten som ”virtually empty”.⁹² Under åren 2004 – 2007 bidrog medlemsstater mellan 1,5% - 2,2% till PF och resterade procent kom från externa kanaler.⁹³ År 2008-2011 beräknades bidraget från AU vara 2%.⁹⁴ Att finansieringen till 98% består utav externt bidrag gör det nästintill omöjligt att se hur ”african solutions to african problems” ska kunna förverkligas. En förutsättning för aktörskapacitet är att besitta autonomi vilket innebär att beroenden av externa aktörer underminerar aktörsbeteendet. Om AU är helt beroende av externa aktörer för att exempelvis utföra insatser kan dess självständighet ifrågasättas. Risker finns också att AU då styrs av andra aktörers intressen på så sätt att när andra finner det lämpligt att agera skjuts det till pengar.

Finansiering av AU:s övergripande budget

Att medlemsländer inte har bidragit till AU har varit ett stort problem. År 2009 rapporterades att fem länder (Algeriet, Egypten, Libyen, Nigeria, och Sydafrika) stod för 75 av medlemsstaternas bidrag till AU och år 2013 stod de för 66%.⁹⁵ Alla som bidrar till AU. I mitten av 2012 hade endast 11 av 54 medlemsstater bidragit och i slutet av 2013 hade detta ökat till 19 medlemsstater.⁹⁶ Det bör ses som anmärkningsvärt att så få medlemmar bidrar till AU. Sanktioner som ”denial of the right to speak at meetings, to vote, to present candidates

---

⁹¹ AU (c), 2002, artikel 21.2, artikel 5.2 (f)

⁹² AU (k), *Audit on the African Union, High Level Panel*, punkt 286, (2007) s 102,

⁹³ AU(k), (2007), s, 147.

⁹⁴ Ulrich Karock, *Briefing: The African Peace and Security Architecture: Still under construction*, European Parliament, (2014)

⁹⁵ C. Nna-Emeka Okereke, *Nigeria and the African Union in Light of the Arab Revolts*, FOI, (2012),s 8

⁹⁶ Carnita Ernest, Selemani Kinyunyu and Jeggan Grey-Johnson, *Financing Africa's integration and development*, African Union, (2014)

for any position or post within the Union or to benefit from any activity or commitments, therefrom;”⁹⁷ kan införas om en medlem inte betalar men trots detta är det flertalet medlemmar som inte betalar. En anledning kan tänkas vara att flera medlemmar lider av interna problem vilket redovisades i tabell 1. En annan kan vara att samarbetet inte ses som tillräckligt attraktivt i relation till det man betalar för. En konsekvens av detta blir att aktörskapaciteten blir än mindre och risken att inte uppfattas som en enhällig aktör ökar. Om en stat bidrar men inte en annan riskera den icke-bidragande staten att uppfattas som, vad Jervis kallar för, ”freerider” vilket kan skapa en ovillighet till att samarbeta. Vidare riskerar AU:s handlingskapacitet att minska.

Tabell 2 visar i vilken utsträckning AU har varit med och bidragit till budgeten. Denna budget gäller hela AU och räknas i US dollar.⁹⁸ Budgeten för år 2012 var ej fullständig och fick därför utelämnas.

Tabell 2

Bidragsgivare	2011⁹⁹	2013¹⁰⁰	2014¹⁰¹
AU:s medlemsstater	122,602, 045 (48%)	122, 419, 714 (44%)	137, 949, 831 (45%)
Externa bidragsgivare	134,152, 402 (52%)	155, 806, 909 (56%)	170, 098, 514 (55%)
Total budget	256, 754,447	278,226,623	308,048,376

4.2.4 Continental Early Warning system

Funktioner inom CEWS

Ett av Sjöstedts kriterier för aktörskapacitet är krishanteringssystem som ska ge aktören möjlighet att agera innan en kris har inträffat vilket AU har implementerat. Nyckeluppgifter för CEWS är att (1) informationsinhämtning, (2) strategiska analyser av den inhämtade informationen, (3) rapporter och samarbete med beslutsfattare, (4) samordning och samarbete

⁹⁷ AU(b) (2001), artikel 23

⁹⁸ Budgeten för år 2012 var ej fullständig då den inte redovisade fullständiga siffror för externa bidrag och fick således lämnas utanför denna studie.

⁹⁹ AU (I), Executive council Eighteenth Ordinary Session, *EX.CL/Dec.600-643(XVIII)*, (24 - 28, January 2011)

¹⁰⁰ AU (m), Assembly of the Union, *Assembly/AU//Dec.416-449(XIX)*, (15-16 July, 2012)

¹⁰¹ AU(n) , Executive council, *EX.CL/Dec.767- 782(XXIII)*, (19 – 23 May 2013)

med andra organisationer som FN och REC:s.¹⁰² I ett dokument som ligger till grund för operationaliseringen av CEWS skrivs det att ” The essential component is the analytical capability of staff tasked with early warning functions - data collection, analysis and the provision of policy options”.¹⁰³

Tillgång till resurser inom CEWS

Att kunna samarbeta med externa aktörer är en förutsättning för att mekanismer som CEWS ska kunna fungera då en av de främsta funktionerna är informationsdelning. Detta kräver i sin tur att det finns klara handlingsrutiner vilket uppges vara ett problem inom AU:s olika institutioner samt när det gäller informationsdelning med de olika regionala aktörerna.¹⁰⁴

Detta beror främst på att kapaciteten att arbeta med *Early Warning Response* varierar mellan de olika regionala mekanismerna och där instrument inte alltid finns tillgängliga i samma utsträckning som hos andra.¹⁰⁵ AU bör dock ha kunna stärka det interna samarbetet men det kräver vilja och resurser. Kompetent personal som kan analysera och agera ses som en nödvändighet inom teorier om aktörskapacitet. *APSA 2010 Assessment Study* slog dock fast att det finns 10 assistenter som arbetar med att övervaka alla regioner i Afrika vilket ses som alldeles för lite.¹⁰⁶ Även andra oberoende studier stärker detta och menar att CEWS är ”far from functioning”.¹⁰⁷ År 2012 hade personalen utökats till 13 personer men enligt medarbetare inom CEWS är både personalstyrkan och personalens kunskaper otillräckliga. En annan svaghet är att finansieringen främst kommer från externa kanaler vilket gör det svårt att beräkna vilken budget institutionen kommer att ha mer än ett år framåt.¹⁰⁸

---

¹⁰² AU(i), *Framework for the Operationalization of the Continental Early Warning Systems*, (2006), punkt 7

¹⁰³ AU(i), (2006), punkt 8

¹⁰⁴ Noyes, A, Yarwood, J. *The AU continental Early Warning System: from conceptual to operational*, *International Peacekeeping*, 254- 255

¹⁰⁵ Noyes, A, Yarwood, J., 2013, s 254

¹⁰⁶ African Union Peace and Security Department, (2010), punkt 91

¹⁰⁷ Herbert Wulf & Tobias Debiel, *Systemic Disconnects: Why regional organizations Fail to Use Early Warning and Response Mechanism*, *Global governance*, 16, 525-547, (2010)

¹⁰⁸ Noyes, A, Yarwood, J. (2013), s 252-254

4.2.5 African Standby Force

ASF och dess funktioner

ASF ska bestå av fem multinationella styrkor (ca 4300 trupper i varje) som varje regional organisation¹⁰⁹ ansvarar över och som på order av PSC sedan kan sändas iväg på uppdrag.¹¹⁰

Operationaliseringen av ASF var tänkt att ske i två faser med ett mål att stå fullständigt färdig år 2010. Scenarion som ASF ska kunna hantera visas nedan i tabell 3.

Tabell 3.

Scenario	Beskrivning av insats	Sätts in inom (från antagen resolution)
1	AU/Regionala rådgivare till politisk mission	30 dagar
2	AU/Regionala observatörer tillsammans med FN-insats	30 dagar
3	AU/Regional observatörsinsats (självständig)	30 dagar
4	AU/Regional fredsbevarande styrka, enligt kapitel VI och för preventiv och fredsuppbyggande insats	30 dagar
5	AU fredsbevarande styrka för komplexa multidimensionella fredsskapande insatser	90 dagar men med militär komponent som kan sättas in inom 30 dagar
6	AU intervention vid tex folkmord där det nationella samfundet inte agerar tillräckligt snabbt	14 dagar med en robust militär styrka

ASF har mött stora utmaningar, både politiska och tekniska. Operationalisering av ASP uppfylldes aldrig och istället sköt man fram målet med en fullständig styrka till år 2015.

Tanken var att ASF skulle vara fullständigt redo år 2010 men när PSC insåg att det inte gick att uppnå det målet har målet istället satts till år 2015 och man skapade den tredje strategin. I detta dokument framgår det att engagemanget är lågt för ASF hos medlemsstater brister gällande det strategiska samarbetet mellan de olika REC:s och PSC vilket begränsar möjligheten att få fram standardiserande hanteringsrutiner för framtida insatser. Även institutionella svårigheter och brist på kapacitet försvåra arbetet gällande träning för personal vilket starkt begränsar möjligheten att delta i insatser.¹¹¹

¹⁰⁹ Dessa regionala organisationer är SADC, IGAD, ECCAS, ECOWAS, NARC,

¹¹⁰ AU (f), *Solemn Declaration on a Common African Defence and Security Policy*, (2004), s 18

¹¹¹ AU,(j)*The African Standby force (ASF) Roadmap III*, 2010, s 3-5

När allt fler konflikter började tillta under 2011-2013 och ASF fortfarande inte var startklar ansåg ett flertal länder att det även behövdes en styrka som snabbt kunde skickas iväg. Detta skulle ske under AU men endast vara en lösning fram till att ASF var redo. Konceptet går ut på att medlemsstater själva får välja att bidra vid behov och det är även upp till de som bidrar vem som leder trupperna.¹¹² Detta är likt konceptet ”coalition of the willing” där allt finansieras av den frivilliga donatorn. Således kan detta koncept bli svårsålt och om vissa medlemsstater inte har något intresse i att landet stabiliseras kommer de förmodligen inte heller att bidra. Ur ett realistiskt perspektiv riskerar detta även att föra samman de större staterna som har mer makt än de mindre vilket på sikt kan rubba maktbalansen inom unionen. Dessutom kan detta även ses vara en självhjälpsstrategi eftersom medlemmar på eget initiativ kan avsätta militärt stöd i situationer som de själva anser vara ett hot mot sina egna intressen.

---

¹¹² AU (o), *Report of the Chairperson of the Commission on the operationalisation of the Rapid Deployment Capability of the African Standby Force and the Establishment of an “African Capacity for Immediate Response to Crises”*, RPT/Exp/ VI/STCDSS/(i-a), (2013)

4.3.1 AU:s förmåga att föra ut mål

Fallen Somalia och Libyen kommer att användas i detta fall för att symbolisera organisationens förmåga att föra ut sina mål. Givet utfallet av den empiriska analysen i de valda fallen kan AU sägas visa upp vad Sjöstedt kallar aktörskapacitet. Det teoretiska perspektivet används sedan för att förklara samarbetet eller avsaknaden av detta.

4.3.2 Bakgrund fallet Somalia

År 1960 blev Somalia självständighet och strax därefter genomförde en man vid namn Mohammed Siab Barre en statskupp i vilken han tog över makten. Fram till år 1991 styrde Barre landet med järnhand till dess att klangrupper lyckades avsätta honom. Läget försämrades dock när stridigheter bröt ut mellan olika klangrupper och som en konsekvens av det kaotiska läget i landet beräknas ca 300 000 människor ha mist livet.¹¹³ För att stävja konflikten satte USA ihop en koalitionsstyrka men efter att ha lidit stora förluster drogs dessa tillbaka år 1995. År 2004 bildades en övergångsregering kallad "the Transitional Federal Government (TGF)" som dock mötte motstånd från "Union of Islamic courts (UIC)" vars syfte var att upprätta sharialagar i Somalia. För att säkra TGF:s styre gick Etiopien år 2006 in i Somalia med stöd av USA vilket ledde till att UIC splittrades.¹¹⁴

4.3.3 AU:s agerande i fallet Somalia år 2007 - 2010

Målsättningar med AMISOM och resurser

I januari 2007 auktoriserar AU en styrka, African Union Mission in Somalia (AMISOM) som skulle vara på plats under en 6-månadersperiod och skulle fungera som en fredsbevarande styrka. AMISOM skulle även ersätta de etiopiska styrkorna som fanns på plats för att sedan kunna mynna ut i en FN-operation.¹¹⁵ AMISOM:s mandat är:

"(i) to provide support to the TFIs in their efforts towards the stabilization of the situation in the country and the furtherance of dialogue and reconciliation, (ii) to facilitate the provision of humanitarian assistance, and (iii) to create conducive conditions for long-term stabilization, reconstruction and development in Somalia."¹¹⁶

Uppgifter som ska antas av AMISOM är bland annat:

- to provide, within capabilities and as appropriate, technical and other support to the disarmament and stabilization efforts,
- to monitor, in areas of deployment of its forces, the security situation,
- to facilitate, as may be required and within capabilities, humanitarian

¹¹³ Amisom-au.org, *African Union Mission in Somalia*, Brief History

¹¹⁴ Amisom-au.org, *African Union Mission in Somalia*, Brief History

¹¹⁵ AU(p), *PSC Communique*, PSC/PR/Comm (LXIX), (18 Jan 2007), punkt 9 & 14

¹¹⁶ AU(p), (18 Jan 2007), punkt 9 & 14

operations, including the repatriation and reintegration of refugees [...]"¹¹⁷

Då AMISOM:s främsta uppgifter vara att stärka fredsprocessen och medling krävs att alla parter är villiga att medla. Detta var dock inte fallet då ICU såg AMISOM:s insats som en invasion vilket i sin tur omöjliggör en fredsprocess.¹¹⁸

FN godkände AU:s auktorisering och beslutade även att AU "shall be authorized to take all necessary measures as appropriate to carry out the following mandate".¹¹⁹

AMISOM:s styrkor skulle uppgå till 9 innehållande personal om 850 personer i vardera vilket totalt blir en personalstyrka på 7650 vilket kan anses vara i underkant då Somalia är ca 1,5 gånger så stort som Sverige. Den politiska viljan är avgörande för AMISOM då truppbidragen ska ske på frivillig basis. AU skriver att de "Urges member states to provide military and other personnel, equipment and services that will be required for the successful deployment of AMISOM;"¹²⁰ Vidare skriver AU att "the concept of logistic support for AMISOM shall be based on self-sustenance by the Troop Contributing Countries (TCCs) [...]"¹²¹ vilket ställer krav på medlemsstaternas förmåga att mobilisera sina egna resurser.

Förmåga att utföra målsättningarna i fallet Somalia

Initialt erbjöd Uganda, Burundi, Nigeria, Ghana och Malawi personal för att fullfölja detta åtagande som gjorts av AU. Ett år efter att AU beslutade att skicka styrkor till Somalia, rapporterade ordförande för kommissionen att endast två styrkor med en personalstyrka om ca 1600 från Uganda och 192 burundiska soldater anlät.¹²² I kommunikén i juli år 2007 skriver AU att de "notes with concern that the lack of adequate financial and logistical support has seriously affected the deployment of the troops pledged by member States for AMISOM, as well as the operations of the Mission on the ground"¹²³

År 2010 skriver ordförande för kommissionen att AMISOM:s styrka nu uppgår till 8 bataljoner och har en personalstyrka om 7200. Dock var det inga andra medlemsstater i AU än Uganda och Burundi som bidrog med trupper trots att ett flertal länder erbjöd sig i

---

¹¹⁷ AU(p), (18 Jan 2007), punkt 8

¹¹⁸ Hull Wiklund, C., *The Role of the African Union Mission in Somalia*, FOI, 2013, s, 12-13

¹¹⁹ UN Resolution, *S/RES/1744*, (18 January 2007), punkt 4

¹²⁰ AU, (p), (18 Jan 2007), punkt 11

¹²¹ AU, (p), (18 Jan 2007) punkt 9

¹²² AU, (q) *Report of the Chairperson of the Commission on the Situation in Somalia*, PSC/PR/2, (18 January 2008), Punkt 35

¹²³ AU (r), *Peace and security Council Communique*, PSC/PR/Comm(LXXX) (18 July 2007), punkt 11

uppstarten av AMISOM.¹²⁴ I rapporten påpekas även att varken Uganda eller Burundi hade kapacitet att skicka sina styrkor på egen hand utan fick hjälp av Algeriet, Frankrike och USA med logistisk support.¹²⁵

Att styrkans personalomfång nästan är uppnådd bör ses som mycket positivt. Dock är resultatet av truppbidrag från medlemsstater dystert. Då det står fritt att bidra till AMISOM kan detta, utifrån det teoretiska perspektivet, uppfattas som att medlemsstaterna inte var tillräckligt intresserade av att hantera konflikten eftersom nästan inga medlemmar valde att bidra. Beroende av extern support för logistik visar återigen att resurser för att hantera konfliktsituationer på egen hand inte existerar. Detta skulle kunna förklaras som en svaghet i aktörskapaciteten då det indikerar att samarbetet inte ses som tillräckligt attraktivt.

AU:s beroende av extern support

Finansieringen av AMISOM har varit ett av AU:s största hinder för att kunna få ihop styrkan som var tänkt från början. I en rapport från ordföranden för kommissionen år 2008 fastslogs att endast 32 miljoner USD hade nått AU trots att budgeten för operationen uppgår till 622 miljoner USD. Bland de främsta bidragsgivarna nämns EU, Sverige, Italien Kina och Arabförbundet.¹²⁶ EU:s bidrag har främst gått till finansiering av AMISOM:s trupper.¹²⁷

AU:s oförmåga att hantera konflikten började visa sig alltmer. Tanken med AMISOM var att operationen skulle tas över av FN när situationen stabiliserats. Redan ett halvår efter att operationen inletts bad AU FN om att ta över operationen vilket upprepas i Januari 2008.¹²⁸ FN var dock inte intresserade att ta över uppdraget från AU såvida inte situationen hade stabiliserats. I mitten av år 2009 fastslog FN att det skulle krävas en styrka på ca 22 000 för en fredsoperation i Somalia men eftersom inga medlemsstater i FN var intresserade av att bidra fick AU behålla ansvaret.¹²⁹ År 2010 uttalar sig AU om att FN bör:

(v) reaffirm its commitment to deploy a UN peacekeeping operation in Somalia through the re-hating of AMISOM and urgently establish a timeline for this deployment, bearing in mind that when the AU took the decision to deploy an operation in Somalia, it did so with the expectation that the UN would

---

¹²⁴ AU (s), *Report of the Chairperson of the Commission on the Situation in Somalia, PSC/MIN/1 (CCLXLV)*, (15 Oct 2010), Punkt 44

¹²⁵ AU(q), (18 January 2008) Punkt 34 & 35

Williams, *Into the Mogadishu Maelstrom: The African Union Mission in Somalia*, International Peacekeeping, (2009), s 520

¹²⁶ AU(q), (18 January 2008), Punkt 34

¹²⁷ Amisom-au.org, *Frequently asked questions*

¹²⁸ AU(q), (18 January 2008), punkt 42

¹²⁹ Omrogbe, E. *Can the African Union Deliver Peace and Security?*, Journal of Conflict & Security Law, 2011, s 59

take over within six months to support the long term stabilization and reconstruction of Somalia”¹³⁰

Uttalande pekar på att AU inser att förmågan att agera i denna situation inte är tillräcklig. Det bör dock uppmärksammas att inte heller FN var villiga att bidra då de ansåg att situationen var alldeles för osäker och det kan därför argumenteras för att AU trots allt visade på en ansvarsvilja när de auktoriserade en styrka till skillnad från FN.

Intressekonflikt i AU?

Regel 8(9) *PSC Protocol* gör gällande att:

”any Member of the Peace and Security Council which is party to a conflict or a situation under consideration by the Peace and Security Council shall not participate either in the discussion or in the decision making process relating to that conflict or situation”.¹³¹

Trots detta var Etiopien pådrivande i skapandet av AMISOM och deltog aktivt i mötet gällande detta. Då flera medlemmar ifrågasatte Etiopiens närvaro bestämdes det att Etiopien inte fick delta i beslutsfattandet men fick stanna kvar och delta i diskussionerna.¹³² Att inte markera mot Etiopien i detta läge kan bli problematiskt då AU riskerar att uppfattas som menlöst om de inte väljer att följa sina egna regler. En tänkbar förklaring till detta skulle kunna vara att då AU:s högkvarter ligger i Etiopien väljer man istället att hålla sig väl med värdlandet.

Somalia och Etiopien har en konfliktfylld historia bakom sig sedan Europeiska makter gav bort Ogaden, som då tillhörde Somalia, till Etiopien. Fler områden gavs senare bort till Etiopien och de två länderna har sedan dess stöttat rebellgrupper som har opererat i de båda staterna.¹³³ Ett ytterligare dilemma är att Eritrea och Etiopien har legat i konflikt med varandra då Eritrea har stöttat de islamistiska grupperna i Somalia. Även Etiopien har sänt vapen till rebellgrupper i Somalia trots att FN infört ett vapenembargo.¹³⁴

Detta strider dels mot AU:s mål och syften med samarbetet men även mot ett flertal grundprinciper i AU:s konstitution¹³⁵ I detta fall respekterade varken Etiopien eller Eritrea AU:s konstitution eller de internationella lagarna och de riskerar att uppfattas som opålitliga av andra aktörer inom samarbetet. Att stå på varsin sida kan dessutom bli problematiskt ur ett

---

¹³⁰ AU(s), (15 Oct 2010), punkt 87(v)

¹³¹ AU(c), (2002), punkt 8(9)

¹³² Williams, PD, ”*Into the Mogadishu Maelstrom: The African Union Mission in Somalia*, International Peacekeeping, (2009), s 518

¹³³ Hull, C.& Svensson, E. *African Union Mission in Somalia (AMISOM): Exemplifying African Union Peacekeeping Challenges*, FOI,(2008), s 20-21

¹³⁴ UN doc. S/2003/223, s 7

¹³⁵ AU (b) 2001, artikel 3 & 4

aktörsperspektiv då två medlemsstater har motstridiga mål och stöttar varsin part som deltar i konflikten. Finns inte förmåga att förena mål finns inte heller förmågan att agera. Positivt är dock att AU fördömde detta och uppmanade FN att införa sanktioner mot Eritrea som svarade med att dra tillbaka sitt medlemskap i AU.¹³⁶

---

¹³⁶ BBC News, *AU calls for Sanctions on Eritrea*, 23 may 2009

4.4.1 Bakgrund Libyen

I februari 2011 hade det som kommit att kallas för ”arabiska våren” spridit sig till Libyen där General Muammar Ghaddaffi styrde landet med järnhand sedan år 1969. Folket krävde nu generalens avgång på grund av sitt missnöje gällande hur landet styrts. För att stävja protesterna svarade Ghaddaffi med att sätta in sina säkerhetsstyrkor och militär vilket resulterade i att ett hundratal människor miste livet under några få dagar. Runt om i Libyen tilltog protesterna och rebellgrupper bildades vilka lyckades ta över den viktiga staden Benghazi.¹³⁷ Den 25 februari adresserades situationen av Navy Pillay som klargjorde att ”nature and scale of the attacks on civilians are egregious violations of international humanitarian and human rights law”.¹³⁸

4.4.2 AU:s agerande i fallet Libyen

Den 22 februari, strax efter att demonstrationerna blossat upp höll Gaddaffi ett tal där han uppmanade folket som stödde honom att gå ut på gatorna och attackera ”kackerlackorna” och ”fånga råttorna”.¹³⁹ Om inte demonstrationerna upphör hotar han med att ”cleanse Libya house by house” och avrätta de som protesterar mot honom.¹⁴⁰ Liknande tal och hatpropaganda skedde i Rwanda som utvecklades till folkmord. Som det tidigare redovisats har PSC ett ansvar att ”anticipate and prevent disputes and conflicts, as well as policies that may lead to genocide and crimes against humanity;” Den 23 februari släpptes en kort kommuniké av PSC i vilken AU:

”Expresses deep concern with the situation in the Great Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya and strongly condemns the indiscriminate and excessive use of force and lethal weapons against peaceful protestors, in violation of human rights and International Humanitarian Law, which continues to contribute to the loss of human life and the destruction of property...[]¹⁴¹

Den 10 mars samlades återigen PSC för att diskutera situationen och i kommunikén från mötet framhålls att rådet ”Reaffirms its strong commitment to the respect of the unity and territorial integrity of Libya, as well as its rejection of any foreign military intervention,

---

¹³⁷ Port, D, Naar, I. *Timeline: three years after Libyas uprising*, Al Jazeera, (19 may 2014)

¹³⁸ UN Doc. *United Nations Human Rights Council Situation of human rights in the Libyan Arab Jamahiriya: statement by Navy Pillay, UN High Commissioner for Human Rights 15th Special Session Geneva, 25 February 2011.*

¹³⁹ BBC News Middle East, *Libya protest: Defiant Gaddafi refuses to quit* (22 feb 2011)

Barker. A, *Raging Gaddafi orders forces to 'capture the rats*, ABC News (22 feb 2011)

¹⁴⁰ BBC News Middle East, (22 feb 2011)

BBC News, *Libya protests: UN Security Council condemns crackdown*, (23 februari 2011)

¹⁴¹ AU (t), *PSC Kommuniké, psc/pr/comm(cclxi)* (23 february 2011)

whatever its form;”¹⁴² Istället föreslås en handlingsplan för hur stridigheterna kan upphöra vilken gör gällande att

” The current situation in Libya calls for an urgent African action for: (i) the immediate cessation of all hostilities, (ii) the cooperation of the competent Libyan authorities to facilitate the timely delivery of humanitarian assistance to the needy populations, (iii) the protection of foreign nationals, including the African migrants living in Libya, and (iv) the adoption and implementation of the political reforms necessary for the elimination of the causes of the current crisis.”¹⁴³

Vid situationer som hotar säkerheten, förekomst av krigsbrott eller etnisk rensning har AU rätt att ingripa i enlighet med artikel 4 i sin konstitution.¹⁴⁴ I uttalande den 10 mars, känner AU ” deep concern at the prevailing situation in Libya, which poses a serious threat to peace and security in that country and in the region as a whole [...]”¹⁴⁵ men trots det motsätter sig AU en militär intervention. Trots att situationen i Libyen började visa tecken på att brott mot mänskligheten begicks eller var på väg att begås valde AU att varken ta upp folkets säkerhet eller fördöma regeringens handlingar vilket visar på ett tämligen svagt AU. Detta kan ses mot bakgrund av FN som redan den 22 februari fördömde Gaddafis handlingar och uppmanade Libyens regering att ” address the legitimate demands of the population [...]”¹⁴⁶

När detta inte uppmärksammades antog FN den 17 mars resolution 1973 för att försöka stävja konflikten och skydda befolkningen. Resolutionen innebar att en icke-flygzon över Libyen ska upprättas och vidare bestäms av Säkerhetsrådet att alla nödvändiga medel får tas för att skydda civilbefolkningen men påpekar att stater får agera att inga former av ockupation får förekomma.”¹⁴⁷

Ett enat AU?

Vid tidpunkten då resolution 1973 antogs satt tre medlemmar (Sydafrika, Gabon och Nigeria) från AU med i FN:s säkerhetsråd. Om någon av dessa stater hade motsatt sig resolutionen hade den inte införts men dessa tre stater valde att godkänna resolutionen. Nigerias ståndpunkt är förståelig då Gaddaffi år 2010 uttalande sig om att Nigeria borde styckas upp i flera stater baserade på folkets etnicitet vilket fick representanter från Nigeria att kalla Gaddaffi för en ”mad man”.¹⁴⁸ På FN-mötet uppmärksammar Sydafrika att brott mot

---

¹⁴² AU (u), *PSC Communiqué PSC/PR/COMM.2 (CCLXV)*, (10 mars 2011)

¹⁴³ AU (u), (10 mars 2011), punkt 8

¹⁴⁴ AU(b), (2001), artikel 4

¹⁴⁵ AU(u), (10 mars 2011), punkt 3

¹⁴⁶ United Nations Security Council, *Security Council Press Statement on Libya*, (22 februari 2011)

¹⁴⁷ UN S/RES/1973, (17 mars 2011)

¹⁴⁸ BBC News, *Gaddaffi says Nigeria should split into several states*”, 29 mars 2010

mänskligheten pågår och sa att ”We believe that the United Nations and the Security Council could not be silent, nor be seen to be doing nothing in the face of such grave acts of violence committed against innocent civilians.”¹⁴⁹. Sydafrika nämner dock inget om att Gaddaffi skulle vara den som utför våldet och påpekar att Libyens integritet och suveränitet bör bevaras. Sydafrika har länge varit en supporter till Gaddaffi tillsammans med Uganda, Eritrea, Niger, Chad och Zimbabwe som öppet valde att stötta Gaddaffi.¹⁵⁰ Gaddaffi har dessutom betalat vissa medlemsstaters avgifter när de själva inte har haft möjlighet.¹⁵¹ Om avgifter inte betalas har medlemsstaten inte heller rätt att rösta eller delta i beslut vilket kan ses som att Gaddaffi indirekt köpte sitt stöd.

Då flyktingströmmar har identifierats av AU som en av de största orsakerna till oroligheter kan de angränsande länderna Niger och Chads stöd till Gaddaffi har präglats av en rädsla för vad som kan hända om Gaddaffi är borta.. Detta bör även ses i ljuset av att Libyen har varit en av de största bidragsgivarna till AU samt att Gaddaffi var med och skapade OAU som senare utvecklades till AU. Om Gaddaffi hade försvunnit riskerade AU att förlora en femtedel av sin budget och även rädsla för repressalier från Gaddaffi kan ha bidragit till medlemsstaternas oförmåga att komma överens. Detta beroende till andra stater riskerar att bakbinda AU vilket troligen var fallet i Libyen.

Medling som metod för konfliktlösning

AU valde att fortsätta med sin medlingsplan och föreslog att en ad-hoc kommitté från AU skulle skickas till Libyen för att samtala med parterna i konflikten. Kommittén skulle representeras av fem statschefer och ordförande för kommissionen.¹⁵² Det första mötet med kommittén ägde rum 19 mars i Mauretania och efter mötet skulle de flyga vidare till Libyen dagen efter för att möta parterna i konflikten. Detta skedde dock inte då icke-flygzonen trädde i kraft just den dagen.¹⁵³ Ett möte ägde till slut rum den 25 mars men oppositionen uteblev. Oppositionen ville inte godkänna den plan som AU lagt fram då de ansåg att Gaddaffi var tvungen att avgå vilket inte var ett villkor i AU:s medlingsplan.¹⁵⁴ AU hade dock redan deklarerat att de inte var villiga att erkänna NTC såvida de inte valde att samarbeta och

---

¹⁴⁹ United Nations Security Council, *Meeting on The situation in Libya UN S/PV. 6498*, (2011), s 10

¹⁵⁰ Farouk Chotia, ”*What does Gaddaffis death mean for African?*”, 21 October 2011

De waal, ”*The African Union and the Libya conflict of 2011*”, , 2012

¹⁵¹ De Waal, ”*African roles in the Libyan conflict of 2011*”, International affairs, 2013

¹⁵² AU(u), (10 mars 2011)

¹⁵³ De Waal, (2012)

¹⁵⁴ De Waal, (2012)

inkludera företrädare för Libyens sittande regering.¹⁵⁵ En plan om eldupphör uppnåddes aldrig och i juni uttryckte AU sin besvikelse över detta och uppmanade återigen alla parter att samtala.¹⁵⁶ Detta skedde dock inte och den 20 oktober tillfångatogs och dödades Gaddaffi.

Demokrati på vems villkor?

När uppror bröt ut i Tunisien och Egypten var AU snabba med att fördöma dessa genom att hänvisa till principen om folkets rättigheter och:

”3. Expresses AU solidarity with the Egyptian people whose desire for democracy is consistent with the relevant instruments of the AU and the continent's commitment to promote democratization, good governance and respect for human rights; 4. Strongly condemns the acts of violence against the demonstrators, which led to loss of human life. Council requests the Egyptian authorities to shed light on these acts of violence and to bring their authors and perpetrators to justice;”¹⁵⁷

I fallet Egypten betraktar AU upproren som ett uttryck för folkets rättigheter till demokrati medan upproren i Libyen mer betraktas som ett inbördeskrig då AU upprepande gånger vädjar till medling mellan alla deltagande parter i konflikten och att AU endast kan erkänna oppositionen om den sittande regeringen inkluderas. AU motsätter sig även alla former av intervention till skillnad från i Egyptens fall då AU:

”Reserves the right, in the light of developments in the transition process and on the basis of the relevant AU instruments, to take any measure that the situation may warrant, with due respect for the legitimate aspirations of the Egyptian people for democracy;”¹⁵⁸

Då en av AU:s målsättningar är att främja demokrati kan det tyckas att AU:s uteblivna respons till Libyens befolkning om reformer tydligt visar AU:s oförmåga att agera som säkerhetsaktör. Det går också att ifrågasätta om AU är en organisation som värnar om folket eller är en plattform för stater att utnyttja sina intressen genom.

5. Slutsats- AU:s aktörskapacitet

Studiens syfte var att analysera om AU besitter aktörskapacitet som krävs för att ta ett större ansvar och agera som säkerhetsaktör på den afrikanska kontinenten. Analysen har gjorts utifrån en modell där vissa grundläggande strukturella och institutionella egenskaper bör finnas. Det empiriska underlaget baseras sig på AU:s nya säkerhetsarkitektur där det tydligt

---

¹⁵⁵ Reuters, ”*AU urges inclusive Libya government, setback to rebels*”, (22aug 2011)

¹⁵⁶ AU (v), *Communique: Meeting of the AU High-level Ad Hoc Committee on Libya, Pretoria*, (26 June 2011),

¹⁵⁷ AU, (x) *Communiqué PSC/PR/COMM.(CCLX)*, 16 February 2011

¹⁵⁸ AU (x) (16 February 2011)

framgår vad AU:s målsättningar med samarbetet är samt hur det ska uppnås. Den empiriska analysen visar dock att det finns en viss diskrepans mellan mål och verklighet. Målet med Afrikanska Unionen har varit "African solutions to African problems" och på grund av detta infördes den nya säkerhetsarkitekturen. För att visa på aktörskapacitet krävs dock att aktören agerar i situationer som den är tänkt att agera i. I fallet Libyen kan detta sägas ha misslyckats om man ska utgå från AU:s konstitution. När brott begicks mot mänskligheten, vilka andra organisationer uppmärksammade, kunde AU inte enas och således inte agera. I Somalia valde AU att agera men kunde inte uppfylla de mål som var tänkt att uppfyllas. Främst på grund av bristande resurser. I fallet Somalia beslutades det om att skicka en styrka om 7650 personer men ett år efter att operationen inletts hade endast en styrka på ca 1800 anlänt. Att det är så tunt med personal, trots att ett flertal medlemsstater sade sig vara villiga att bidra, bör ses som en brist i aktörsbeteendet och således påverkas aktörskapaciteten. När nya mandat kom år 2010 hade man fortfarande inte uppnått full styrka och endast två av AU:s medlemsstater bidrog med trupper.

I alla PSC:s institutioner har det dessutom påvisats bristande resurser gällande personal och mekanismer. PSC:s säkerhetsråd är den enda institutionen som har full personalstyrka i enlighet med målen vilket bör ses som positivt. Att det har varit många medlemsstater som har suttit i rådet bör också ses som positivt och indikerar att samarbetsviljan finns. Det går dock att ifrågasätta huruvida principer AU beslutat om efterlevs vilket visades i tabell 1 där många av medlemsstaterna genom freedomhouse betraktas som icke-fria.

I CEWS påvisas att den tekniska biten fungerar men att bristande samarbete förekommer vilket gör att institutionen inte med säkerhet kan uppfylla sitt syfte. Att de regionala samarbetsaktörerna inte uppfyller sitt åtagande kan vara svårt att råda över men brister inom AU:s organisation och institutioner gällande samarbete bör kunna åtgärdas. Det bör dock påpekas att medlemmarna i de regionala organisationerna består av AU:s medlemmar uppdelade i regioner. I alla institutioner påvisas en personalbrist och i viss mån även kunskapsbrister.

ASF som kan betraktas som en avgörande mekanism för att agera som säkerhetsaktör har inte operationaliserats. Återigen präglas AU av samarbetssvårigheter med de regionala samarbetsaktörerna. Då de regionala samarbetsaktörerna består av AU:s medlemsstater kan det tyckas att det bör finnas möjligheter till ett bättre samarbete. Bristande resurser, både i form av finansiering och personalresurser, kan sägas vara den främsta orsaken till detta. AU

är kraftigt beroende av extern finansiering vilket också gör att de inte har full kontroll över hur mycket resurser som kan avsättas till ASF. Flera medlemsstater lider brist på ekonomiska resurser och vissa präglas av svåra kriser och krig vilket kan orsaka bristande förmåga att avsätta egna resurser för att hantera andras kriser.

Om kravet för att betraktas som en aktör är att enheten måste vara ”discernible from its external environment – it has a minimal degree of separateness- and it has a minimal degree of cohesion”¹⁵⁹, visar analysen att så inte är fallet med AU. Detta eftersom analysen visat att AU är helt beroende av extern support.

5.1 Diskussion kring möjliga förklaringsfaktorer till avsaknaden av aktörskapacitet

För att kunna förklara uppkomsten eller avsaknad av samarbete antogs två perspektiv, neoliberal institutionalism och neorealism. I teorikapitlet fanns ett antal kriterier för uppkomst och fortlevnad av samarbete vilka nu kommer att utvärderas i relation till den framkomna slutsatsen

Aktören bör se samarbete som mer attraktivt än att agera på egen hand och samarbetet bör ske på lika villkor

Den främsta förklaringsfaktorn till varför samarbete ej kan ske enligt det neorealistiska perspektivet är på grund av att stater alltid vill maximera sin egen styrka och makt. Detta omöjliggör samarbete eftersom andra kan gynnas av det vilket hotar den egna säkerheten. Då AU styrs av stater och den politiska AU kan ses som den politiska spelplanen där 54 stater spelar tävlar om makt och om vems intressen som har företräde. Då det är nästintill omöjligt för alla 54 spelare att dela samma intressen kan det vara trögt att få fram handlingsplaner. ASF:s misslyckande kan uppfattas som att medlemsstaterna inte har tillräckligt med vilja och tilltro till samarbetet. Detta visas tydligt genom att de regionala underorganisationernas samarbete med AU inte fungerar. Vidare kan bristen på måluppfyllelse bidra än mer till medlemsstaternas oförmåga att engagera sig i samarbetet då det blir tydligt att trots nedlagt arbete utvecklas inte institutioner och mekanismer som det var tänkt. Då det finns underorganisationer till AU som alla medlemsstater är med i utefter region kan dessa prioriteras över AU. Dels kan det bero på att regionerna är mer sammanfogade och det kan anses viktigare att ha en bra relation med sina grannar än hela Afrika.

---

¹⁵⁹ Sjöstedt, (1977), s 15

Vidare visade situationen i Libyen att AU:s normer kring mänsklig säkerhet inte riktigt har institutionaliserats då AU uppenbarligen inte kunde enas ens om ett fördömande av Libyens regering trots att omvärlden tydligt markerade mot Gaddaffis handlingar.

Aktören bör se samarbete som mer kostnadseffektivt

Afrikas politiska historia har varit konfliktfylld och full av politiska allianser som än idag håller i sig. Att AU inte kunde svara på den uppkomna i situationen kan nog med säkerhet sägas bero på just detta. Att Gaddaffi som var en av de pådrivande krafterna bakom AU kan vara en annan möjlig förklaring. Om vissa medlemsstater dessutom fick sina avgifter betalda av Libyen blev deras intressen direkt hotade om en militär intervention skulle äga rum. I det här läget var det mer kostsamt med samarbete för ett flertal stater vilket kan ha bidragit till utfallet. I Somalia kom man överens om att agera tillsammans men endast två av AU:s medlemsstater valde att bidra med trupper till AMISOM. Då situationen ansågs som så pass instabil att inte ens FN ville agera kan ha haft en avskräckande effekt. Om länderna inte trodde att insatsen skulle ha någon effekt utan endast kosta i form av pengar och mänskliga liv är samarbetet mer kostsamt än kostnadseffektivt. Medlemsstaterna har heller inte respekterat sina åtaganden gällande medlemsavgifter trots att det kan innebära uteslutning i värsta fall. Detta kan ses som en indikation på att avgifterna till AU inte överväger fördelarna.

Självhjälpsstrategier bör ses som kostsamma och bristande respekt för principer bör straffas

Att det finns bristande respekt för AU:s principer och mål visas tydligt. Dels genom att PSC, som ska vara det viktigaste organet för AU:s nya säkerhetsarkitektur väljer medlemmar som inte följer AU:s principer men också för principerna används olika från fall till fall. I Egypten och Tunisien uppmärksammade och stöttade AU befolkningen i dess kamp för de demokratiska rättigheter och rätten till frihet. När samma situation uppstod i Libyen valde AU istället att vädja till alla parter om att besinna sig. Om AU inte tydligt visar att handlingar som bryter mot AU:s principer och regler straffar sig finns det heller inga incitament att följa regler. PSC:s säkerhetsråd bör därför föregå med gott exempel och välja medlemmar utifrån respekt för principer som är överenskomna. Eritrea, Etiopien och Libyen har alla visat bristande respekt gällande samarbetet då deras egna intressen har satts före organisationen. Eritrea och Etiopien valde båda att stötta regeringar och rebellgrupper med vapen och spädde på konflikterna. Etiopien valde dessutom att på egen hand gå in i Somalia. När Nigeria var drabbat av inbördes konflikter uttryckte Gaddaffi att Nigeria bör splittras vilket kan ses som ett stöd mot rebeller eller en kraftig provokation. Inga av dessa länder straffades heller direkt

av AU. Detta kan i sin tur leda till att externa aktörer inte ser på AU:s arbete som seriöst och en trolig konsekvens av detta är att AU inte kommer ges samma ansvar över hanteringen av säkerheten vilket i sin tur kan leda till minskade bidrag. Om AU:s externa bidrag minskar kommer aktörskapaciteten vara helt försvunnen.

5.2 Avslutande reflektion

Resultaten som har framkommit under denna studie är dystra. Slutsatsen visar att AU inte har den aktörskapacitet som krävs. Möjligt är att ett annat resultat skulle ha uppkommit om andra krissituationer analyserats. På grund av tidsbrist och platsbrist var just detta inte möjligt. Ett förslag på vidare forskning är att göra om denna studie men fokusera på fler fall för att kunna dra mer generella slutsatser.

En konsekvens av bristen på samarbete och förmåga att agera kan vara att FN i framtiden inte kommer att vara villiga att lägga över mer ansvar på AU för att hantera säkerheten vilket kan bli problematiskt. När AU inte hade den kapacitet som krävdes i Somalia och bad FN om hjälp vid ett flertal gånger kunde inte heller FN agera. Inga av FN:s medlemsstater var villiga att bidra. Frågan blir då vem det är som i framtiden ska ta hand om säkerheten när situationer som hotar den uppstår?

Källförteckning

- Akokpari, John, Ndinga-Muvumba, Angela & Murithi, Timothy (red.), *The African Union and its Institutions*, Fanele, Auckland Park, South Africa, 2008
- Bretherton, Charlotte & Vogler, John, *The European Union as a global Actor*, Routledge, London, 1999
- Collins, Alan (red.), *Contemporary security studies*, 2. ed., Oxford University Press, Oxford, 2010
- Denscombe, Martyn, *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*, 2. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2009
- Engel, Ulf & Porto, João Gomes (red.), *Africa's new peace and security architecture: promoting norms and institutionalizing solutions*, Ashgate, Farnham, 2010
- Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (red.), *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 4., [rev.] uppl., Norstedts juridik, Stockholm, 2012
- Francis, David J., *Uniting Africa: Building Regional Peace and Security systems*, Ashgate, Aldershot, 2006
- Gustavsson, Jakob & Tallberg, Jonas (red.), *Internationella relationer*, 3., uppdaterade och utök. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2014
- Hasenclever, Andreas, Mayer, Peter & Rittberger, Volker, *Theories of international Regimes*, Cambridge University Press, Cambridge, 1997
- Keohane, Robert Owen, *International institutions and state power: essays in international relations theory*, Westview Press, Boulder, 1989
- Krasner, Stephen D. (red.), *International Regimes*, Cornell University Press, Ithaca, N.Y., 1983
- March, James G. & Olsen, Johan P., *Democratic governance*, Free Press, New York, 1995
- Rittberger, Volker & Mayer, Peter (red.), *Regime Theory and International Relations*, Clarendon, Oxford, 1993
- Rittberger, Volker, Zangl, Bernhard & Kruck, Andreas, *International Organizations*, 2. ed., Palgrave Macmillan, Basingstoke, 2012
- Sjöstedt, Gunnar, *The External role of the European Community*, Saxon house, Farnborough [Hants.], 1977
- Williams, Paul, *War & conflict in Africa*, Polity, Cambridge, 2011

Vetenskapliga artiklar

- Bull, Hedley, *Civilian Power Europé: a contradiction in terms* JCMS: Journal of Common Market Studies [Volume 21, Issue 2](#), pages 149–170, December 1982, Firts published 2008
- De Waal, Alex, *African roles in the Libyan conflict of 2011*, International affairs, 11 MAR 2013
- Robert, Jervis, *Realism, Neoliberalism, and Cooperation*, International Security, vol 24 no 1, Summer 1999

Robert Keohane & Lisa Martin, *The Promise of Institutional theory*, International Security, vol 20 no 1, Summer 1995

Rieker, Pernille. *The EU as a security actor: the development of political and administrative capabilities*, Norwegian institute of international affairs, no 725, 2007

Noyes, Alexander & Yarwood, Janette *The AU Continental Early Warning System: From Conceptual to Operational?*, International Peacekeeping, Vol. 20, Iss. 3, 2013.

Williams, Paul, D. *The peace and security council: evaluating an embryonic international institution*, The Journal of modern African Studies, 47, s 603-626, 2009

Williams, Paul, D. *Into the Mogadishu Maelstrom: The African Union Mission in Somalia*, Vol.16 Issue 4, International Peacekeeping, 2009

Wulf, Herbert & Debiel, Tobias. *Systemic Disconnects: Why Regional Organizations fail to use Early Warning and Response Mechanism*, Global governance, 16, 525-547, 2010

Omorogbe, Eki Yemisi. *Can the African Union Deliver Peace and Security?*, Journal of Conflict & Security Law, February 26, 2011

Mearsheimer, John *The false promise of international institutions*, International Security, Winter (Vol. 19, No. 3), 1994/95

Williams, Paul. D. *The peace and security council: evaluating an embryonic international institution*, The Journal of modern African Studies, no 47, s 603-626, 2009

Elektroniska källor

African Union Peace and Security department, African Union Peace and Security Department, *African Peace and Security architecture (APSA) 2010 Assessment study*, 2010
<http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/RO%20African%20Peace%20and%20Security%20Architecture.pdf> (Hämtad 15.11.2014)

Amisom.org, *African Union Mission in Somalia*, Brief History
<http://amisom-au.org/about-somalia/brief-history/> (hämtad 22.11.2014)

Amisom-au.org, *Frequently asked questions*,
<http://amisom-au.org/frequently-asked-questions/> (hämtad 22.11.2014)

Barker, A., *Raging Gaddafi orders forces to 'capture the rats*, ABC News, 22 feb 2011
<http://www.abc.net.au/news/2011-02-23/raging-gaddafi-orders-forces-to-capture-the-rats/1953788>, (hämtad 31.12.2014)

BBC News, *AU calls for sanctions on Eritrea*, 23 may 2009
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/8064939.stm> (hämtad 22.12.2014)

BBC News Middle East, *Libya protest: Defiant Gaddafi refuses to quit*, 22 feb 2011
<http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-12544624>, (hämtad 31.12.2014)

BBC News, *Libya protests: UN Security Council condemns crackdown*, 23 februari 2011,
<http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-12548520> (hämtad 31.12.2014)

BBC News, *Gaddafi says Nigeria should split into several states*, 29 mars 2010
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/8593355.stm> (hämtad 2.1.2015)

Carnita Ernest, Selemani Kinyunyu and Jeggan Grey-Johnson, *Financing Africa's integration and development*, African Union, 2014
<http://summits.au.int/en/22ndsummit/events/press-briefing-centre-citizens-participation-african-union-ccpau-open-society-foundation>
(hämtad 17.14.2014)

Lamont, Carina, *Afrika och intervention – en folkrättslig analys av Afrikanska Unionens regionala organisationers interventionsprinciper*, FOI, 2012
<http://www.foi.se/rapport?rNo=FOI-R--3514--SE> (hämtad 15.11.2014)

Chotia, F. *What does Gaddafi death mean for African? 21 October 2011*
<http://www.bbc.co.uk/news/world-africa-15392189> (hämtad 30.12.2014)

De Waal, *The African Union and the Libya conflict of 2011*, 19 december 2012
<http://sites.tufts.edu/reinventingpeace/2012/12/19/the-african-union-and-the-libya-conflict-of-2011/>
(hämtad 30.12.2014)

European Commission, *The African Peace and security agenda*, European Commission, 2011
http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-11-571_en.htm (hämtad 15.11.2014)
(hämtad 28.11.2014)

European Commission, *Securing Peace and stability for African*, (2004)
http://ec.europa.eu/development/icenter/repository/flyer_peace_en.pdf (hämtad 15.11.2014)
(hämtad 28.11.2014)

Freedomhouse.org, *Country ratings and status 1973-2014*, <https://www.freedomhouse.org/report-types/freedom-world#.VKlAnY50OFz> (hämtad 10.12.2014)

Freedomhouse.org, *Freedom in the World: Aggregate and Subcategory Scores*,
<https://www.freedomhouse.org/report/freedom-world-aggregate-and-subcategory-scores#.VKk8To50OFx> (hämtad 10.12.2014)

Hiik.de, Heidelberg Institute for International Conflict Research, sammanställning av "Conflict Barometer" mellan år 2004- 2012. Finns att hämta på
<http://www.hiik.de/en/konfliktbarometer/>

Hiik.de, Heidelberg Institute for International Conflict Research, "Conflict barometer 2010", 2010
<http://www.hiik.de/en/konfliktbarometer/>

Hull Wiklund, Cecilia. *The Role of the African Union Mission in Somalia*, FOI, 2013
<http://www.foi.se/Global/Vår%20kunskap/Säkerhetspolitiska%20studier/Afrika/Hull%20Wiklund,%20The%20Role%20of%20the%20African%20Union%20Mission%20in%20Somalia,%20FOI%202013.pdf>
(hämtad 14.11.2014)

Hull, C.& Svensson, E. *African Union Mission in Somalia (AMISOM): Exemplifying African Union Peacekeeping Challenges*, FOI, 2008
http://www.foi.se/ReportFiles/foir_2596.pdf
(hämtad 1.12.2014)

Jupille, Joseph, Caporaso, James A. & Checkel, Jeffrey T., *Integrating institutions* [Elektronisk resurs] theory, method, and the study of the European Union, ARENA, Oslo, 2002
http://www.arena.uio.no/publications/working-papers2002/papers/wp02_27.htm
(hämtad 12.11.2014)

Karock, Ulrich, *Briefing: The African Peace and Security Architecture: Still under construction*, European Parliament,
[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/briefing_note/join/2014/522335/EXPO-SEDE_SP\(2014\)522335_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/briefing_note/join/2014/522335/EXPO-SEDE_SP(2014)522335_EN.pdf)
(hämtad 10.11.2014)

Kuwali, Dan, *Afrika och militär intervention*, FOI, 2012 http://www.foi.se/ReportFiles/foir_3514.pdf
(hämtad 10.11.2014)

List of Countries which have signed, ratified/ecceded to the Constitutive Act of the African union, African Union <http://www.au.int/en/sites/default/files/Constitutive%20Act%20-%20Final.pdf>, 2012,
(hämtad 15.11.2014)

Okereke, C. Nna-Emeka, *Nigeria and the African Union in Light of the Arab Revolts*, FOI, 2012
<http://www.foi.se/Global/Vår%20kunskap/Säkerhetspolitiska%20studier/Afrika/Eriksson%20och%20Gelot,%20Focus%20Nigeria%20-%20the%20AU%20in%20the%20Light%20of%20the%20Arab%20Spring.pdf> (hämtad 20.12.2014)

Port, D, Naar, I. *Timeline: three years after Libyas uprising*, Al Jazeera, 19 may 2014
<http://www.aljazeera.com/indepth/interactive/2014/02/timeline-three-years-after-libya-uprising-201421691755192622.html>
(hämtad 29.11.2014)

Reuters, *AU urges inclusive Libya government, setback to rebels*, 22aug 2011,
<http://www.reuters.com/article/2011/08/26/us-libya-au-idUSTRE77P6I720110826>
(hämtad 29.11.2014)

UN News Center, *Cooperation with Africa must occur at earliest signs of crises, Ban tells security council*, 16 dec 2014 <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=49622#.VKmO3I5OOFw>

United Nations Human Rights Council- *Situation of human rights in the Libyan Arab Jamahiriya: statement by Navj Pillay, UN High Commissioner for Human Rights 15th Special Session Geneva*, 25 February 2011.
<http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=10760&LangID=E>

United Nations Security Council -*Security Council press Statement on Libya*, (22 february 2011)
<http://www.un.org/press/en/2011/sc10180.doc.htm>

United Nations Security Council – Meeting on The situation in Libya UN S/PV. 6498, (2011)
<http://responsibilitytoprotect.org/Security%20Council%20meeting%20on%20the%20situation%20in%20Lybia%2017%20March%202011.pdf>
(hämtad 29.11.2014)

Utrikesdepartementet, *Samarbetsstrategi för samarbete med Afrika söder om Sahara – januari 2010-december 2015*, (2010),
http://www.openaid.se/wp-content/files_mf/1403469808AfrikasöderomSaharaSamarbetsstrategiförutvecklingssamarbetet20102015.pdf
(hämtad 14.11.2014)

Dokument från FN

United Nations Security Council – Resolution *S/RES/1744*, 2007,
United Nations Security Council – Resolution *S/RES 1772*, 2007
United Nations Security Council – Resolution *S/RES 1831*, 2008
United Nations Security Council – Resolution *S/RES 1863*, 2009
United Nations Security Council – Resolution *S/RES 1964*, 2010
United Nations Security Council – Resolution *S/RES/1973*, 2011
United Nations Security Council – Resolution *S/RES 2010*, 2011
United Nations Security Council – Report of the Secretary-General on the situation in Somalia.
S/2008/178 (2008)

Dokument från AU

Organization on African Unity (a), *OAU Charter*, 1963

African Union (b) *Constitutive Act*, 2001

African Union (c), *Protocol Relating to the Establishment of the Peace and Security Council of the AU* 2002

African Union (d) *Protocol on Amendments to the Constitutive Act of the African Union*, 2003

African Union (e), *Policy Framework for the Establishment of the African Standby Force and the Military Staff Committee, part I*, 2003

African Union (f), *Solemn Declaration on a Common African Defence and Security Policy*, 2004

African Union (g), *The African Standby force (ASF) Roadmap III*, 2004

African Union (h), *Solemn Declaration of an African Defence and Security Policy (CADSP)*, 2004

African Union (i), *Framework for the Operationalization of the Continental Early Warning System as adopted by Governmental Experts Meeting on Early Warning and Conflict Prevention held in Kempton Park (South Africa), 17-19 December 2006*

African Union (j), *The African Standby Force (ASF) Roadmap III*, 2010

African Union (k), *Audit on the African Union*, 2007

http://www.safpi.org/sites/default/files/publications/RO_Audit_of_the_AU.pdf , (hämtad 20.11.2014)

African Union (l), *Executive council Eighteenth Ordinary Session, EX.CL/Dec.600-643(XVIII)*, 24 - 28, January 2011

http://www.wmo.int/amcomet/sites/default/files/field/doc/events/council_en_24_28_january_2011_executive_council_eighteenth_ordinary_session.pdf

[Hämtad 19.11.2014)

African Union (m), *Assembly of the Union, Assembly Nineteenth Ordinary Session /AU//Dec.416-449(XIX)*, 15-16 July, 2012

http://www.african-court.org/en/images/documents/Press_Docs/DECISIONS%20of%20the%20AU%2023th%20Executive%20Council.pdf , (Hämtad 17.11.2014)

African Union (n), *Executive council, EX.CL/Dec.767- 782(XXIII)* , 19 – 23 May 2013
[http://www.au.int/en/sites/default/files/EX%20CL%20Dec%20767-782%20\(XXIII\)%20_E%20\(1\).pdf](http://www.au.int/en/sites/default/files/EX%20CL%20Dec%20767-782%20(XXIII)%20_E%20(1).pdf), (Hämtad 18.11.2014)

African Union (o), *Deployment Capability of the African Standby Force and the establishment of an “African Capacity for Immediate Response to Crises”, RPT/Exp/ VI/STCDSS/(i-a), 2013*
<http://cpauc.au.int/en/content/report-chairperson-commission-operationalisation-rapid-deployment-capability-african-standby> (Hämtad 17.11.2014)

African Union (p), *Peace and security Council Communique ,PSC/PR/Comm (LXIX)*, 18 Jan 2007
<http://www.ausitroom-psd.org/Documents/PSC2007/69th/Communique/CommuniqueEng.pdf>

African Union (q), ‘*Report of the Chairperson of the Commission on the Situation in Somalia*’
PSC/PR/2, 18 January 2008
<http://www.peaceau.org/uploads/pscreportonsomaliaeng.pdf>

African Union (r), *Peace and security Council Communique (r), PSC/PR/Comm(LXXX)*, 18 July 2007

African Union (s), ‘*Report of the Chairperson of the Commission on the Situation in Somalia*’
PSC/MIN/1 (CCLXLV), 15 october 2010
<http://www.peaceau.org/uploads/psc-report-on-somalia-en.pdf>

African Union (t), *Peace and security Council Communiqué, psc/pr/comm(cclxi)*, 23 february 2011
<http://www.au.int/fr/sites/default/files/PSC%20Communique%20on%20the%20situation%20in%20Libya.pdf>

African Union (u), *Peace and security Council Communiqué PSC/PR/COMM.2 (CCLXV)*, 10 mars, 2011
http://www.au.int/en/sites/default/files/COMMUNIQUE_EN_10_MARCH_2011_PSD_THE_265TH_MEETING_OF_THE_PEACE_AND_SECURITY_COUNCIL_ADOPTED_FOLLOWING_DECISION_SITUATION_LIBYA.pdf [Hämtad 19.11.2014)

African Union (v), *Communiqué: Meeting of the AU High-level Ad Hoc Committee on Libya*, Pretoria, 26 June 2011
http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Full_Report_1577.pdf (Hämtad 22.11.2014)

African Union (x), *Communiqué PSC/PR/COMM.(CCLX)*, 16 February 2011
<http://www.peaceau.org/uploads/communiquy-egypt-eng-.pdf> (Hämtad 19.11.2014)